Nedėlinis Laikraštis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumeratos ant metų:
Amerikoje.....$2.00
I Užsnarį.....$3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirašant "Lietuvą" reikia draugiją ir prenumeratą ptikiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and guages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 30 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 24 Liepos (July) 1903 m. Metas XI

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Amerikonai mėgsta nesutikimus su kitais, todėl juos nuolatai kelia, nors ne kartą gauna naudingus pamokinimus nuo kitų, geriau negu amerikonai pažįstančių formas terptautiškų susinešimų. Formos tokių susinešimų kartais gana svarbios, bet jų, patekę ant visokių urėdų, Amerikos politikieriai visai ne pažįsta, todėl susierzina, įžeidžia kitus ir tokiuose reikaluose, kur be susierzinimų daug daugiau galima nuveikti, negu per susierzinimus. Amerikos politikieriai, įgavę valdžią, tankiai per vėlai pamato, kad ne atsakančiu eina keliu, nusilenkia, pats pripažįsta už neatsakantį tą kelią, kuriuom eiti norėjo ir tokiu budu akyse civilizuotų kraštų komipromituoja visą Amerikos tautą.

Tas atsitiko ir su paskutiniu užtarimu už smaugiamus Maskolijoj žydus. Ant Amerikos žydų reikalavimo užtarti už jų vientaučius Maskolijoj, prezidentas Roosevelt ir užrubežinių dalykų ministeris Hay, nieko pirma ne apsvarstę, pažadėjo žydams atsiliepti į Maskolijos randą ir perduoti Amerikos žydų prašymą maskoliškam carai. Žydai užsitikėjo ant pažadėjimų teip augštus užimančių urėdus ir laukė, kada prezidentas Roosevelt ir ministeris Hay išpildys savo pažadėjimų, kada žydų prašymas nuo vardo Amerikos rando bus perduotas Maskolijos carui. Tuom tarpu Maskolijos randas per laikraščius pagarsino, jog paskutines žydų skerdynes laiko už vidurinius savo reikalus ir ne daleis nė jokio įsikišimo pašalinių, kaltus nubaus pats; ant Amerikos perstatymo, jeigu toks bus paduotas, ne paisys ir nieko neatsakys. Toks ignoravimas Amerikos atsiliepimo butų juk įžeidimu Amerikos tautos; o kad ant nubaudimo įžeidusio nė prezidentas Roosevelt, nė ministeris Hay ne buvo pasirengę, tai reikėjo nusilenkti prieš Maskoliją ir tuom pažeminti Amerikos garbę, sulaužyti žydams ukėsams viešai duotą pažadėjimą. Dabar Amerikos garbės apgynėjai, taigi prezidentas Roosevelt ir užrubežinių dalykų ministeris, jieško motyvų išteisinančių nesiuntimą Maskolijai žydų prašymo; motyvai, kokius paduoda, gana juokingi. Dabar per laikraščius šitie ponai garsina, jog: kadangi Maskolijos randas apreiškė, kad perdavimas varde Amerikos žydų prašymo butų Maskolijai ne malonus, todėl tasai prašymas ne bus perduotas. O argi pirma ministeris Hay nežinojo, kad perdavimas prašymo nebus malonus Maskolijai? Tą jis gerai žinojo, arba bent turėjo žinoti, kadangi nė vienai neprigulmingai tautai ne malonus įsikišimas svetimų į jos vidurinius reikalus; juk ir Amerikai ne butų malonu, jeigu kas kištųsi į žeminančius garbę amerikonų lynčus. Jeigu todėl prezidentas ir užrubežinių dalykų ministeris sykį pažadėjo žydams perduoti carui jų prašymą, tai tą turėjo padaryti, ne paisant ar tas Maskolijai patiks ar ne patiks ir reikalauti nuo jos atsakymo, arba, jeigu nesijautė tvirtais, ne privalėduoti nė jokių pažadėjimų, o tuom butų apsisaugoję nuo pamokinimų iš pusės Maskolijos, kad kišasi ne į savo reikalus. Ministeris Hay ne tik kad nusilenkė prieš Maskoliją, ne tik per neapsvarstymą pasekmių savo pasielgimo pažemino visą Amerikos tautą, kadangi jie juk tautos varde rengėsi atsiliepti prie Maskolijos rando, kadangi paties Roosevelto arba Hayo, kaipo privatiškų žmonių, juk nieks ne klausys, jų žodis tik tol turi svarbą kituose kraštuose, kol vienas yra Amerikos prezidentu, kitas gi užrubežinių dalykų ministeriu — bet jis dar, ant pasigerinimo Maskolijai, kad tojė užmirštų jo ne taktą, paprašė, kad caras taptų sudžia išrišimui nesutikimų Venezuelės su Vokietija, Anglija ir Italija. Už antausį, kokį jam suteikė Maskolija, Hay dar gerinasi Maskolijos carui. Ir tame vienog Maskolija parodė, kad Hayui ne pripažįsta neaprubežiuotos tiesos kontroliuoti nesutikimus terp Venezuelės ir Europos viešpatysčių, kadangi vietininkas Maskolijos ambasadoriaus Washingtone apreiškė Hayui, jog caras sutinka buti sudžia prie sutaikymo Venezuelės ir paminėtų Europos tautų, jeigu nesutinkanti, o ne Hay, jo paprašys. Taigi, čia mat gavo p. Hay antrą antausį nuo Maskolijos ir tą reiks praryti kaip ir pirmutinį. Ant užrubežinių dalykų ministerio mat neužtenka buti geru advokatu Amerikoj, bet reikia takto ir pažinimo terptautiškų formų, ypač reikia daryti viską gerai apsvarsčius, o tąsyk ir tauta bus apsaugota nuo visokių pamokinimų iš pusės kitų.

Maskolija pažadėjo nuo šio rudens nesipriešinti atidarymui vieno Mandžurijos porto terptautiškai prekystai, taigi ir Amerikos, ne sako vienog kokio porto; gal juk daleisti Chinams atidaryti tokį portą, kuris ne turi nė jokios vertės. Ir tą nuolankumą parodė ant reikalavimo Japonijos, o ne Amerikos.

Dabar užgimė vėl nesutikimai Amerikos su Anglija. Mat pereitą sanvaitę Amerikos kariška laivynė, stovinti prie Filipinų salų, užėmė 20 mažų salučių gulinčių prie Borneo pakrančių. Salas tas Anglija laiko už savo savastį. Nors jos mažutėlės ir neapgyventos, bet turi strategišką svarbą. Anglija atsiliepė su protestu. Amerikos randas garsina per laikraščius, kad nuo tų salų nepasitrauks. Jeigu vienog Anglija įstengs darodyti, kad salostos ištikro jai priguli, reiks nuo jų amerikonams pasitraukti. Kas išpuls, neužilgio pamatysime. Reikia geisti, kad bent čia Amerikos užrubežinių dalykų ministeris ne išstatytų tautos ant naujo antausio; gavo juk jų jau pakaktinai nuo Maskolijos. Už neapsvarstymą darbų p. Hayo reikia mat atsakyti visai tautai.

Azija.

Maskolijoj ne tiki, kad galėtų užgimti karė terp Japonijos ir Maskolijos, nors į karę ir stumia Japoniją Anglija ir Amerika, norėdamos, kad Japonija joms iš ugnies ištrauktų keptas bulves. Maskoliški laikraščiai persergsti Japoniją prieš Angliją, kadangi karėj su Maskolija Anglija ne tik ne norės padėti, bet nė ne galės. Laikraščiai kviečia Japoniją susitaikyti geru su Maskolija ir eiti su ja išvien. Matyt ir maskoliškas randas, jeigu ne reiktų per daug aukauti, norėtų su Japonija susitaikyti, kadangi terp jos priešų Azijoj Japonija ištikro tvirčiausia, ir kariumenę turi geriau suorganizuotą negu Anglija ir Amerika ir kareivių turi daugiau. Ant Japonijos reikalavimo Maskolija pažadėjo nesipriešinti, jeigu Chinų randas norėtų atidaryti kokį portą Mandžurijoj svetimų kraštų prekystai, bet ne tuojaus, tik po kokiam laikui, kadangi, girdi, dabar Mandžurijoj yra daug angliškų ir amerikoniškų šnipukų, kokius Maskolija turinti iš Mandžurijos išvyti. Ar vienog ji išpildys kada nors savo pažadėjimą, nežinia. Maskolija jau visame sviete pagarsėjo išto, kad ne pildo savo pažadėjimų, jeigu prie pildymo jų nieks jos ne priverčia. Rods visi tą patį daro, bet Maskolija ypač paskutiniuose laikuose parodė, kad už nieką laiko savo pažadėjimus, taigi juos ir permaino prie kiekvienos progos.

Maskoliškas karės ministeris Kuropotkin, po susivažiavimui su augštais maskoliškais urėdninkais, mieste Porte Arthuro, Chinuose, dalyvavo prie pašventinimo stačiatikiškos cerkvės ir laike kalbą. Savo kalboje jis išreiškė, jog miestas Port Arthuro yra maskoliškas, čia ne įeis nė joki svetimi kareiviai, vis tiek, keno jie ne butų. Argi tas reikštų, kad Maskolija ne nusilenks prieš kitas tautas, ar yra vien gązdinimu tikinčių per daug Maskolijos galybei. Iki šiol Maskolija tankiai griebėsi gązdinimų ir iš to ne kartą naudą ištraukė, bet jeigu gązdinimų gązdinami nenusigando, Maskolija ne kartą nusilenkė. Drąsą Maskolija rodo tol, kol mato, kad kiti jos bijosi, bet jeigu tik kas iš galingesnių parodo, kad nesibaugina karės, Maskolija tuojaus pasirodo nuolankesnė. Jeigu Maskolijos priešininkai ištikro parodytų, kad karė jų nenugązdina, tuojaus išgirstų kitokią negu dabar maskolių kalbą. Dabar ji Japoniją, Ameriką ir Angliją už nosies vadžioja todėl, kad terp jų nėra vienybės nė drąsos atvirai savo reikalavimus statyti. Besilaižymais, kaip tai daro Amerikos užrubežinių dalykų ministeris Hay, Maskolijos godumo ne galima sumažinti; tą gal padaryti vien parengtos į karę pajiegos ir vienybė terp visų, kuriems išsiviešpatavimas Maskolijos Azijoj ne patinka. Ant suvaldymo maskolių reikia ne žodžių ir besigerinimų, bet parengtų į karę kareivių. Kariškas pajiegas vien Japonija turi geriau parengtas į karę, ne pasirengusios yra Amerika ir Anglija, todėl ant šitų kraštų reikalavimų Maskolija paiso mažiau; todėl stengiasi Japoniją, net nusilenkimais, į savo pusę patraukti. Ar tas pasiseks, nieks negal dabar įspėti.

Londono laikraščiai pranešа, jog chiniški pasikėlėliai eina drutyn. Skaitlius jų didinasi, jie organizuojasi. Turi jie veik visi kuo geriausius ginklus, matomai europiečių ar amerikonų suteiktus; ciecoriaus gi didesnė dalis kareivių turi dar titnaginius arba degančiu knatu padegamus karabinus, o daugelis ne turi nė tokių ginklų. Suprantama, kad turinti tokius netikusius ginklus ciecorienės kariumenė ne gali pasikėlėlių suvaldyti. Matyt, kad pasikėlimą palaiko kokia nors Europos viešpatystė, bet kokia, to tikrai žinoti ne galima.

Italija.

Antra popiežiaus Leono XIII pranašysta neišsipildė: pereitą sanvaitę jis apreiškė, jog mirs Škapliernos dieną, bet Škaplierna perėjo, o jis ne numirė. Žmonės, kurie tikėjo į neklaidingumą popiežiaus, dabar pamatė, kad ir jis klysta ir nežino, kas jį patį rytoj gali paitkti.

Sveikata popiežiaus vienog ne geriausia; gydanti jį daktarai ne drysta žmonis vilioti ne galinčioms išsipildyti viltimis; laiko dabartinę ligą už mirtiną, iš kurios Leonas XIII ne gali išeiti, nors gali dar kelias dienas išgyventi ant svieto. Šiluma kuno mažesnė už normališką, nes tik 36,2° pagal Celciaus termometrą. Kvėpavimas apsunkintas. Buvo jau pradėjęs klejoti, šaukė pasimirusius, bet Drui Lapponi pasisekė klejojimą prašalinti ir nuraminti ligonį. Sunus Dro Lapponi likosi išvytas iš popiežiaus rumo, kadangi buk jis ką ten išsitarė prieš įtekmingiausią kardinalą, prieš Rampolą.

Klausymą popiežiaus mirties pakėlė ir Italijos parlamente. Likosi nutarta laike popiežiaus laidotuvių daboti ant Rymo ulyčių vien tvarką; bet kad svietiškos valdžios ne dalyvautų laidotuvėse ir į jas nesikištų.

Pagal paskutines žinias, popiežius Leonas XIII pasimirė panedėlyj, 4 val. po pietų.

Balkanų pussalis.

Laikraščiai praneša, buk Serbijoj yra kariumenės dalis prilanki užmuštam karaliui Aleksandrui, buk oficierai prilankių Aleksandrui regimentų buvo pasirengę užmušti dabartinį karalių Petrą ir tuom atkeršyti už užmušimą Aleksandro, bet buk sukalbis pirm laiko išėjo į aikštę ir tokiu budu sukalbininkai negalėjo išpildyti savo mierių. Karalius oficierus, dalyvavusius užmušystoj Aleksandro, pakėlė į augštesnę rangą, pavedė jiems pildymą svarbių urėdų. Tuom mat karalius parodė, kad pagiria užmušimą Aleksandro ir ima ant savęs atsakymą už tą, ką padarė oficierai.

Į Armeniją, Aziatiškoj Turkijoj, įsiveržė mahometonys kurdai, išdegino kelis krikščionių apgyventus kaimus, išplėšė gyventojų turtus ir iškerdė diktai krikščionių.

Nesutikimai terp Turkijos ir Bulgarijos nenužengė toliau: abidvi pusės, nors sutraukė kareivius ant rubežiaus, bijosi pradėti karę; ją vienog veda prieš Turkiją Macedonijos pasikėlėliai, o juos po senovei remia bulgarai.

Portugalija.

Portugalijoj atsilankė amerikoniška kariška laivynė. Randas amerikonus priėmė labai karštai, gyventojai gi gana šaltai. Amerika mat Portugalijai neturėjo progos kada nors ką gero padaryti.

Londono laikraščiai praneša, jog Portugalijos oficierai buvo susikalbėję užmušti karalių, bet tas nepasisekė. Mat darbai oficierų vieno krašto randa kitur mėgdžiotojus: portugališkiejie užsimanė daryti tą patį, ką padarė Serbijos oficierai savo karaliui.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Padavadyjimu augščiausių valdžių likosi panaikinta Vilniuje sena miesto amatininkų organizacija. Gubernatorius prisakė organizacijai surašyti turtus ir perduoti juos miesto valdžioms.

Vilniaus jeneral-gubernatorius prisakė visose Vilniaus dirbtuvėse ir pramoniškose įtaisose iškabinti matomoj vietoj žinias apie laiką prasidėjimo ir pabaigimo darbų, teiposgi apie laiką pertraukų. Visos dirbtuvės ir pardavinyčios turi turėti surašą tarnaujančių ir darbininkų su jų antrašais. Už peržengimą jeneral-gubernatoriaus prisakymo paskirtos administratyviškos bausmės, taigi be sudo, iki 500 rublių arba 3 mėnesių kalėjimo.

Vilniaus miesto valdžios gavo nuo ministerijos žinią, jog ėsanti mieste Šv. Mikolo katalikiška bažnyčia turi but atiduota Sapiehų giminei.

1 d. liepos į dešrų dirbtuvę Druskino, Vilniuje, ant Vokiškosios ulyčios, atėjo 35 metų L. Tac pas savo dirbtuvėj dirbantį vyrą. Neradusi čia vyro, kuris buvo išėjęs, sėdo prie besikurinančio pečiaus dešrų rukinyčioj. Besėdint jai, užsidegė drabužiai. Persigandusi moteriškė, degančiuose su liepsna drabužiuose, išbėgo ant ulyčios, kur subėgę žmonės nudraskė degančius drabužius, užgesino ugnį ir apdegusią moteriškę nugabeno į ligonbutį. Ji pavojingai apdegė ir daktarai neturi didelės vilties, kad ji galėtų išgyti.

Atėjo jau į Vilnių bronzinis stovylas nulietas Paryžiuj paminklo Katarinos II, kurios Lietuva likosi prie Maskolijos priskirta. Stovylas nulietas pagal modelį padirbtą Antokolskio. Granitines paminklo dalis dirbdina Aberdeene, Anglijoj. Pamatai paminklui jau padirbti. Jis bus pastatytas ant Katedros pliaciaus. Be paminklo šitos maskoliškos paleistuvės Lietuvos sostapilė galėjo apsieiti, kadangi Katarina Lietuvai gero ne padarė, o pikto padirbo be galo daug.

Vilniaus Žuvininkystės Dr-tė apdirbo projektą tiesų apsaugojimui žuvių ir vėžių Lietuvos vandenyse nuo išnaikinimo ir projektą tą atspaudino ir 500 exempliorių perdavė Vilniaus jeneral-gubernatoriui. Tas po vieną exempliorių išsiuntė iždo ir viešpatystės turtų ministeriams, visiems Lietuvos gubernatoriams, paviečių viršininkams, bajorų maršalgoms, katalikiškiems ir stačiatikiškiems Lietuvos kunigams.

Maskoliškas caras prisakė atiduoti Sapiehams rando panaikintą Vilniaus Švento Mykolo katalikišką bažnyčią, kadangi ji Sapiehų statyta ir joje ilsisi jų kunai; daleido atnaujinti bažnyčią.

Viešpatystės roda nusprendė pastatyti Vilniuje speciališką triobą centrališkai Lietuvos feldšerių mokyklai; iš žemiškų surinkimų Vilniaus, Grodno ir Kauno gubernijų prisakė ant to mierio paskirti 49049 rubl.: nuo Vilniaus gubernijos paskirti 25163 rubl., Kauno gub. — 22832 rubl. 34 kap., Grodno gub. — 8554 rublių.

Vilniuje, vasariniame teatre Botaniško sodo davinėja dabar operos perstatymus. Terp giesmininkų yra lygiai jauni, dar nespėję atsižymėti, kaip ir žinomi jau giesmininkai. Žinoma, operas iš gieda maskoliškoj kalboj.

Vienas perkupčius laike jomarko ant priemiesčio Snipiškių pranešė Vilniaus paslaptai policijai, jog du kokiten nepažįstami vyriškiai užmanė jam pirkti netikrų pinigų. Ant galutino užbaigimo derybų ir atsiėmimo pinigų liepė jam ateiti į Rymišką hotelį ant Aušros Vartų ulyčios. Ant paskirto laiko atėjo į hotelį paslapti policistai, o paskui atėjo ir abudu pinigų dirbėjai ir užsidarė hotelio numeryj. Į jų numerį tuojaus įsiveržė ir paslapti policistai. Rado visas kvarmas, o pas vieną buvo kišeniuje netikra 50 rublinė ir 3 rublinė, bet dirbėjas spėjo jas sudraskyti. Dirbėjus vienog suareštavo. Vienas iš jų yra vilnietis Borzon, kitas Kapenicer, buvęs už dirbimą kuponų išsiųstas prie sunkių darbų į Siberiją, bet iš ten pabėgęs. Abudu yra žydai.

Iš Vilniaus gub.

Pagal oficiališkas žinias, 1902 metuose Vilniaus gubernijoj išduota 13347 pramoniškų paliudyjimų, tame skaitliuje: ant prekystos I skyriaus 87 paliudyjimai, II skyriaus — 1306, III skyriaus 5379, IV skyriaus — 4140; kromininkams — 70 paliudyjimų; pramoniškų paliudyjimų išdavė iš viso 2365.

Iš Trakų, Vilniaus gub.

Savininkai dvaro Augštadvario, Trakų pavietoj, dvarponiai Šukevičia ir Malevski gavo nuo maskoliškų valdžių daleidimą atstatyti, teip kaip buvo Keistučio laikuose, Trakų zamką. Nežinia su kokiu mieriu jie nori zamką atstatyti, kas bus atstatytame zamke? Jis tiktų geriausiai ant patalpinimo jame kokios nors moksliškos įtaisos, muzėjaus, arba ko nors panašaus.

Pramonė Vilniaus gub.

Pramonė Vilniaus gubernijoj stovi žemai: pagal oficiališkas žinias: ant 1000 gyventojų, išpuola vos 7 fabrikų darbininkai. Pramonės yra 80 veislių. 1902 metuose Vilniaus gubernijoj buvo dibtuvių ir pramoniškų įtaisų 1757; jose dirbo 13258 darbininkai. Metinė produkcija visų tų įtaisų siekė 15 775-501 rubl. Svarbiausia pramonė yra skurų išdirbimas: gubernijoj yra 128 skurų išdirbinyčios, jų produkcija siekė 3 098 142 rubl. Degtinės varinyčių buvo 77; jų produkcija siekė 1700000 rub. Padkavų, drato ir vinių dirbtuvių buvo 5; jos išprodukavo išdirbimų už 1 milijoną rublių, taigi matyt tos dirbtuvės priguli prie didesnių. Išdirbimai dirbtuvių buva parduodami ant vietos, vien dratą ir vinis gabena į kitas gubernijas. Spaustuvių gubernijoj buvo 22.

Komisija panaikinimui servitutų Lietuvoj.

Prie vidaus ministerijos Peterburge likosi sutverta speciališka komisija apdirbimui projekto tiesų panaikinimui servitutų Lietuvoj ir ganyklų dvarų laukuose ir giriose, kur ukininkai turėjo tiesą ganyti savo galvijus. Komisijoj, terp kitų, buvo Vilniaus gubernijos bajorų vadovas grafas Pliater, gubernatoriai: Minsko—grafas Musin Puškin ir Vitebsko—Čepelevsky. Komisijos apdirbtas tiesų projektas bus perduotas ant užtvirtinimo į ministerių rodą. Mena, kad naujos tiesos bus užtvirtintos, bet ne anksčiau kaip ateinančiuose metuose. Kokios yra tos naujos tiesos ir kokias komisijos apdirbtose padarys permainas ministerių roda, dar nežinia. Reikia vienog manyti, kad komisija dvarponių ne nuskriaudė, kadangi komisijoj ukininkų apginėjų ne buvo.

Nauja gydančių maudynių vieta.

Apart garsių maudynių Druskeninkuose, Grodno gub. ir Birštonų, Vilniaus gubernijoj, Lietuvoj yra dar gydančio vandens šaltiniai Trakų pavietyj, aplinkinėse Nemunaičių, 10 viorstų nuo geležinkelio stacijos Pataranėlių, Varenos-Alytaus geležinkelio. Šaltinius tuos vadina Druzgelė, jie yra 3 mylios nuo Druskeninkų. Prie tų šaltinių buvo vieno dvarponio parengtos maudynės, bet jam pasimirus, viskas išnyko. Prie šaltinio ne auga nė žolė, nė medžiai, toliau gi augmenys auga tarpiai. Be abejonės atsiras piniguočiai, kurie bandys išnaudoti gydančius šaltinius ir parengs čia naujas maudynes ir tokiu budu Lietuvoj turėtume 3 gydančias maudynių vietas.

Iš Šiaulių, Kauno gub.

Siaulių miesto roda galutinai nusprendė parengti miesto septynių kliasų prekystos mokyklą, kurią baigę, turėtų tokias jau tiesas, ką ir baigę gimnaziją. Pinigus reikalingus ant užlaikymo mokyklos sudės vietiniai prekėjai, dalį iš savo iždo paskiria miestas. Dabar apdirba įstatus, kurie neužilgio bus persiųsti į Peterburgą ant užtvirtinimo iždo ministeriui.

Isz Vitebsko.

25 d. berželio šitose aplinkinėse siautė baisi audra ir lytus su debesų praplyšimais, kas pridirbo daug blėdies. Kaime Fedorovkoj, 3 viorstai nuo Vitebsko, ledai išmušė ne tik rugius, avižas, miežius, nudaužė vaisius nuo medžių, bet išmušė net bulves. Ledų nupuolė teip daug, kad dar ant rytojaus žemė gana storai ledų buvo uždengta.

Iš Belostoko (Baltstogės), Grodno gub.

Belostoke yra iš viso 13 skurų išdirbinyčių, bet jos žalių skurų neisdirba, tokias apdirba Krinkuose ir kituose aplinkiniuose miesteliuose ir tik apdirbtas siunčia į Belostoką, kur jas galutinai išdirba. Darbininkų dirbančių Belostoko skurų išdirbinyčiose yra iš viso 550. Tulose išdirbinyčiose dirba ir vaikai, jie uždirba ant sanvaitės vos po 50 kap. iki 1 rubl. 25 kap. Suaugę skurų išdirbinyčių darbininkai uždirba ant sanvaitės po 3 iki 9 rublių; pasitaiko vienog kad darbininkas uždirba ir po 15—17 rubl., bet toki yra išėmimu. Vidutiniškai Belostoko skurų išdirbinyčių darbininkai uždirba po 4½—5½ rubl. ant sanvaitės. Kiekvienoj išdirbinyčioj yra po kelis meisterius; jie ima skuras ant išdirbimo ir pats samdo darbininkus. Darbas išdirbinyčiose traukiasi 12 val. su pertrauka 2 val. ant pusryčių ir ant pietų, vasaros laike dirba nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro; žiemą gi nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro. Čia vienog mažai paiso ant to, ar darbininkas dirba ilgiau ar trumpiau, kadangi darbininkams moka ne nuo dienos, tik nuo atlikto darbo. Visos išdirbinyčios užlaiko vieną gydytoją, kurio pareiga apžiurėti apsirgusius darbininkus. Laike ligos darbininkai nieko ne gauna, ne gauna jie nė reikalingiausių vaistų, kuriuos turi pirkti vietinėse aptiekose iš savo kišeniaus. Tik jeigu darbininkas užsikrečia siberišku maru, jis gauna vaistus ir paprastą užmokesnį. Pagerinimų nė mašinų Belostoko išdirbinyčiose nėra, darbininkai visą darbą turi atlikti rankomis.

Isz Prusų Lietuvos.

Klaipėdos social-demokratai rengiasi pakelti protestą prieš paskutinius rinkimus, kadangi balsų prižiurėtojai ne pildę, kaip reikia, savo pareigų.

1 d. liepos iš kaimo Vitės, Klaipėdos pav., 60 valčių išplaukė ant jurių žvejoti. Išplaukusius užklupo audra ir jie turėjo skubintiesi prie kranto; kiti laivai laimingai prisigriebė kranto, bet vienas apsivožė ir jame buvę žvejai: Hermann ir Okštys iš Vitės prigėrė. Terp Klaipėdos ir Švartnorto du laivai apvirto; prie to keturi Karkalbekiškių žvejai prigėrė; prigėrę yra lietuviai: Viržininks, Putra, Mors ir Skerdis.

Per paskutinius rinkimus lietuvių balsai už savo kandidatus sumažėjo, kas rodo, kad Prusų lietuviai savo pareigų ne supranta. Pirma buvusiuose rinkimuose už lietuviškus kandidatus buvo paduota 8000 balsų, šįmet gi tik 6000, taigi ant 2000 balsų mažiau. Mozurų balsai teiposgi sumažėjo nuo 6000 ant 4000, daniečių nuo 15000 ant 14000; daniečiai vienog visgi išrinko savo kandidatą, o lietuviai ne.

Mėsininkai lietuviai: Taparkus ir Tamošaitis nuo vokiečio mėsininko Arnoldo Lazdenuose pavogė vertą 300 markių jautį, jį papiovė ir mėsą pardavė; ant to Taparkienė padirbo reikalingus raštus. Už tai visi pateko po sudu ir likosi nubausti: Taparkus likosi nuspręstas ant vienų metų ir 7 mėnesių kalėjimo, Tamošaitis ant pusės metų, o Taparkienė ant mėnesio.

Kaime Lutkuose, Klaipėdos pav., darbininkas Hermann šaudė darže žvirblius; šuvis vienog, vietoj žvirblį, pataikė į vaiką kumečio Kalvaičio ir tai teip, kad tas nuo pašovimo pasimirė.

Pereitą sanvaitę už javus mokėjo Klaipėdoj: už šėpelį kviečių 6.25—6.50 Mk., rugių 4.95—5.20 Mk., miežių 4.57—5.00 Mk., avižų 3.05—3.30 Mk., baltųjų žirnių 9.00—9.50 Mk., rainųjų 8.50—9.00 Mk., ropučių 2.00—2.20 Mk. Už centnerį arba 100 svarų šiaudų mokėjo 1.60—1.80 Mk., šieno 2.50—3.75 Mk. Už svarą sviesto 1.10—1.20 Mk. Už kapą kiaušinių 2.70 Mk.

Tilžėj mokėjo: už 100 kylogramų kviečių 14.50—15.95 Mk., rugių 12.00—13.70 Mk., miežių 12.50—14.55 Mk., avižų 10.80—14.00 Mk., baltųjų žirnių iki 22 Mk., ropučių 5.75 Mk., šieno 5.40 Mk., šiaudų 3.70 Mk.

Bičių augintojai Prusų Lietuvoj šįmet laukia gero pelno iš bičių. Mat pavasaris buvo

šiltas ir gražus, ant pievų ir daržuose ne truko žiedų, tai bitys daug medaus sunešė. Jeigu ir laike liepų žydėjimo bus teiposgi gražus oras, tai bičių augintojai iš tikro turės diktai medaus ne tik ant savo naminių reikalų, bet ir ant pardavimo.

Iš Peterburgo.

Peterburgo lietuvių savitarp. pag. draugija pasirįžo įedaleisti įsikurti naujai savitarp. pagelbos „mažturčių" draugijai. Dažinojus, jog jau renkami įkurimui naujos draug. parašai, padarė susirinkimą, ant kurio ir nutarė paduoti prašymus pas viršininką miesto ir ministerį, jog nauja draugija visai nereikalinga, jog į ją prigulėsę tik tai „bedieviai" ir „bepročiai". Jeigu-gi jau tie prašymai nieko nepagelbėtų, tai stengtis, kad nors ant 2 metų sutrukdyti įsikurimą tos draugijos, iki spės jie, t. y. „didžturčiai", perdirbti savo draugijos statutą teip, kad jis tiktų ir „biednesniems". Dábar priveisė daugybę šnipukų, kad tie tirinėtų, kas į naują draugiją prigulėti nori. Pasirodė, jog ar tai šnipukai ne gudrųs buvo, ar gal kits koks „paibelis" pasipynė.. Strazdas, Petrauckas ir kiti susekė, jog Strimaitis ir Bairiunas teipogi nori prigulėti į naują draugiją, o tiedu vyrai tuomi tarpu, kaip ant nelaimės, buvo padavę į draugiją prašymus dėlei gavimo pašelpų. Bet jeigu jie rengiasi prigulėti į naują dr., tai pašelpų jiems išduoti ne galima! Teip ir davė nė vienam, nė kitam. Viens sunkiai serga, o kits seniai be vietos. Dažinojo apie tai kiti sąnariai ir pakėlė triukšmą. Sako, mes galime prigulėti nors ir į 10 draug. ir iš kiekvienos turime tiesą gauti, kas mums priguli! Jeigu jųs tokius kerštus varinėjat, mes atsisakome iš draugijos! Ir atsisakė tuomi tarpu apie 20 ypatų!

Dievogala.

Trįs viešos lietuvių tautiškos draug. Maskolijoj.

Pasirodžius draugysčių atskaitoms už 1902 m., turime progą žvilgterėti į jų besidarbavimą ir darbo pasekmes, remdamiesi pirmiausiai ant paduotų atskaitose skaitlinių ir faktų.

1) Peterburgo lietuvių ir žemaičių labdariškoji draugija.

2) Peterburgo lietuvių savitarpinės pagelbos draug.

ĮEMIMAI 1902m.:

Sąnariški mokesčiai	423,00r.	824,00
1) Įsteigimui namų (aukos), 2) Baudos už pratrauk. sąnarių mokesčių	1475,83	6,55
Aukos draugijai	112,20	44,05
%% nuo kapitalo ir paskolų	196,21	290,41
Sugrąžintos pašelpos ir paskolos	53,00	160,00
Pelnas nuo vakarų	913,56	1180,88
	3183,80r	2505,89

IŠLEIDIMAI 1902m.:

Pašelpoms	378,70	213,00
1) Einančiai į mokslus jaunuomenei, 2) Sugrąžinti %%	617,90	7,00
Draugijos ir kancelirijos reikalams	119,26	534,37
Paskoloms	—,—	235,00
	1115,86	989,37
Per 1902m. sutaupinta	2057,94	1516,52

Išviso Labdarišk. Dr. ant 1 d. sausio 1903m. turį **7682,26**r. Savitarp. gi pagelbos draug. 3979,74r., neskaitant 4375,60r vienkartinių mokesčių, iš kurių susideda paskolų fondas, nes kiekvienas sąnarys, išeinantis iš draug., turi tiesą atsiimti savo vienkartinį mokestį. Bet atkreipus atydą ant to, jog draug. kapitalas 1901m. tapo klaidžiai sumažintas ant 234 rub., o 1902m. ant 75rub., t. y. ant 309 rub., išdėodant iš jo paskolas, kurios su laiku turės vėl sugrįžti, — tai draug. kapitalas ant 1 d. sausio pasididina iki **1288,74**r. Sąnarių Labd. dr. skaito — 132; Savitarp. pag. dr. tiek pat, neskaitant įstojusių 1903 metuose.

Iš atskaitos Labdariškosios draugijos matyt, jog visas savo pastangas atkreipia ant surinkimo kapitalo įsteigimui savų namų, kuriuose galima butų atidaryti prieglaudą, gal mokyklą, ir turėti vietą draugijos susirinkimams. Padarius laimingą pradžią kun. Prapuolianiui, paaukavusiam ant to siekio 25 rub., labdariai per 2 metu įstengė surinkti 2048,80 aukų, o laike paskutinio draug. san. visuot. susirinkimo, 23-III, atskyrus į tą fondą iš sutaupintų per 1902m. pinigų da 500 rub. — įsteigimui namų jau turi 2548,80 rub.

Iš priežasties 10-metinių draugystės sukaktuvių 26 d. rugsėjo p. m. atskaitoje patalpintos trumpos žinios apie besidarbavimą dr. per dešimtį metų. Aukų draug. surinko 1583,84r., sugrąžintų pašelpų 478,57r., sąnariškų mokesčių 4410 rub. Išdavė beturčiams 3036,55, jaunuomenei ant mokslo 3828,28r., ant dr. reikalų 801,79 rub. Gryno pelno iš visų sąnarių turėjo 5935,08 rub. Kaip sąnarių skaitlius, teip ir draugijos kapitalai per visą dešimtmetį, prie mažo sugravimo nepersto jančiai kįla augštyn.

Savitarpinės pagelbos dr. didžiausią atydą tuomi tarpu atkreipia ant geresnio sutaisymo draug. vakaruškų. Ne žiurint ant to, jog sąnariai moka ½ prekės už bilietus, draugija už vakarus per 1902 m. surinko ant 217,32 rub. daugiau negu Labdarišk. ir ant 647,72 rub. negu 1901m. Draugijos ir kanceliarijos reikalams per 1902m. išleista 534,37 rub., visokių gi pašelpų išduota tiktai 213 rub., kas negal blogai neatsiliepti ant ateities draugijos. Nors per 1902m. į draugystę įstojo 51 naujas sąnarys, vienog abelnas sąnarių skaitlius ne pasididino, bet sumažėjo, nes pradžioje 1902m. draugystės sąnarių skaitlius buvo didesnis negu dabar. Per 1901m. bibliotekai tapo surinkta 104,37 rub., per 1902 tikt 6 rub., kas rodo, jog dr. rėdystė knygyną skaito už nereikalingą pridečką. Perskaičiusgi atskaitos straipsnį po antgalviu „Mylėtojų-artistų ratelis", nenoroms prisieina nusišypsoti, prisistebėjus garsių draugijos „artistų" jau per daug reklamuojamai „gudragalvystei." Vertėtų atsiminti patarlę „Namų šąšlavos — nevažinėja po Varšavas." Ant puslapio 14 pasakyta, jog rėdystė suteikė vietas ir užsiėmimus 21 draug. sąnariui, nors gerai yra žinoma, jog tikt 3 sąnariai buvo vietų ne tekę, bet kaipo vietų, teip ir pašelpų nė vienas iš jų, nors kelis-syk prašė, niekone gavo, išskiriant J. J., kaipo pametusį savo tarnystos vietą ir neturintį tiesos naudotis pašelpa iš draugijos kasos.

3) Rygos lietuvių pašelpinė draugystė.

Laike 1902m. įėmimų dr. turėjo 4845,62 rub., išleidimų 2937,67 rub.; pasiliko sutaupinta 1907,95 rub. Išviso gi dr. dabar turi **12.068,82** rub. Sąnarių iki 1 sausio 1903m. dienai skaitė 473; iki 23 vasario š. m. įstojo dar 16 naujų. Atkreipus atydą ant to, jog per 1902m. neužsimokėjo 41 sąnarys, kurie, įsimokėję savo mokesčius, gali vėl tapti sąnariais — išviso galima drąsiai skaityti draug. su viršum 500 sąnarių. Ant 1902m. pašelpų išdavė 123 ant 2005,71 rub. Išdavimai ant draugijos reikalų per metus išnešė 277 rub., kuri suma, nors ir nedidelė, bet vis-gi perviršina Peterb. Labdarišk. dr. išdavimus, kurie išneša tikt 119,26 rub. Vakaruškos draugijai davė tikt 147,17 rub. pelno, nes buvo keliamos vien su šokiais. Dabar, kada draug. Statutai tapo dapildyti ir ji turi pilną tiesą statyti teatrą lietuviškoje kalboje, galima tikėtis, jog pelnas už vakarus žymiai pasididįs. Pirmsėdžiu tapo išrinktas inžinierius A. Macejauskas, žmogus jau atsižymėjęs savo byla už lietuviškus žemlapius su kunigaikščiu Šachovskiu. Ateinančiuose 1904m. sukanka 10 metų nuo draugijos įkurimo.

K. Zubavas.

Isz Amerikos.

Sugriuvo szetra.

Denver, Col. 13 d. liepos sugriuvo čia teip vadinama "Endeanor" šėtra, kurioje atsibuvo krikščioniškos sektos susirinkimas. Šėtroj buvo apie 800 žmonių, iš jų 20 likosi sužeistų, bet, kaip menama, terp sužeistų mirtinai užgautų nėra.

Geležinkelis su suspaustu oru.

Newark, N. J. Susitvėrė čia kompanija, kuri nori nuo New Yorko į Buffalo padirbti geležinkelį, kurio trukiai butų varomi su pagelba suspausto oro, vietoj garo. Kaip mena, vartojant tą pajiegą, trukiai bėgios su greitumu 95 mylių į valandą.

50000 dol. dovana.

Kadangi medvilnės pliantacijoms šteto Texas daug blėdies pridirba medvilnės kirmėlės, tai šteto valdžios siulo mokslinčiams dovaną 50000 dol., kurie išras geriausią budą išnaikinimo tų kirmėlių. Dovana rods didelė, bet ant jos užsipelnymo reikia ne mažai darbo ir kastų padėti.

Lynczu aukos.

Pagal surinktas oficiališkas žinias, per paskutinius 17 metų, iki liepos mėnesio šių metų, ant viso Suvienytų Valstijų ploto lynčuota 2516 ypatų, iš jų 2086 pietiniuose štetuose, o 436 kitūose. Tik keturiuose štetuose per tą laiką ne buvo lynčavimų, štetai tie apsiėję be lynčų buvo: Massachusets, New Hamshire, Rhode Island ir Utah. Terp lynčuotų: negrų buvo 1573. Paskutiniuose laikuose šiauriniuose štetuose vis tankiau pasitaiko lynčavimai; retesni jie tuose štetuose, kuriuose žmonių apšvietimas stovi augščiau; šįmet gi lynčavimai negrų visur pasidaugino.

Amerikes užrubežine prekysta.

Washington, D. C. Per metus, nuo 30 d. birželio 1902 m. iki tokiam jau laikui šių metų Amerikos užrubežinė prekysta siekė $2445610417, arba ant $160570068 daugiau negu per tokį jau laiką pereitų metų. Svetimų tavorų Amerika parsigabeno už $1025519137, išgabeno gi savo tavorų svetur už $1419901290. Sulyginant su pereitais metais: parsigabenimas svetimų tavorų buvo ant $122298179 didesnis, o išvežimas Amerikos tavorų svetur tik ant $38271899 didesnis.

Geležinkelis nuo New York'o in Paryžiu.

San Erancisco, Cal. Atkako čia Jacqui Lobet, užmanytojas geležinkelio iš New Yorko į Paryžių ir kaip sako, ant įkunyjimo šito užmanymo turi pakaktinai pažadėtų pinigų. Šitas kelias bėgtų nuo Kalifornijos, pakrantėmis Pacifico į Alaską; per Beringo jurių siaurumą aut dugno butų nukastas tunelis į Siberiją; nuo čia geležinkelis bėgtų prie didžiojo Siberijos geležinkelio, o juom jau galima į Paryžių važiuoti.

Muszis terp Amerikos kareiviu.

Tucson, Ariz. Terp dviejų eskadronų 14 raitelių regimento užgimė kruvinas mušis mieste Bonita. Revolveriai, peiliai ir kardai buvo darbe. Unteroficieras likosi mirtinai pašautas; triuborius pašautas į abidvi koji, bet kas juos pašovė, to iki šiol nesuseke. Kokios priežastys pagimdė mušį, nežinia.

Rodosi ne siuns carui žydu prašymo.

Oyster Bay. Atsilankė pas prezidentą delegatai žydų, kuriems prezidentas buvo pažadėjęs perduoti maskoliškam carui Amerikos žydų protestą prieš paskutines žydų skerdynes Kišineve. Rodosi pats žydai suprato, kad perdavimas protesto ne atgabęs Maskolijos žydams nė jokios naudos. Kas terp prezidento ir žydų delegatų likosi nutarta, nežinia, bet rodosi, kad ir randas ir pats prezidentas dabar mato, kad su pažadėjimu per greit pasiskubino ir kad iš Amerikos rando įsikišimo su užtarimu už žydus ne galima laukti tokių vaisių, kokių tikėjo. Todėl teip daug triukšmo padaręs prašymas pasiliks gurbe, jis ne bus išsiųstas į Maskoliją, kadangi išsiuntimas ne išduotų nė jokių vaisių. Todėl prezidentas Roosevelt ir užrubežinių dalykų ministeris jieško vien progos ant sulaužymo žydams duoto pažadėjimo. Dabar jie garsina, jog nėra reikalo siųsti carui žydų prašymo, kadangi maskoliškas randas ir be jo griebiasi nunubaudimo kaltų. Prie baudimo kaltų privertė maskolišką randą balsas visų doresnių ir įtekmingesnių žmonių Europoj, bet ne užsimanymas Amerikos rando siųsti carui Amerikos žydų prašymą ir protestą prieš buvusias skerdynes Kišineve.

Nauji aukso laukai.

Gonzales, Tex. Kerosino sėmimo apskričiuose, kaip laikraščiai paduoda, rado naujus aukso laukas štete Texase. Kaip garsina: iš tonos pieskos surenka aukso už 620 dol. ir už $2.50 sidabro. Paprastai kur yra kerosinas, ten nėra aukso nė sidabro, kadangi ant susirinkimo aukso ir sidabro reikia visai kitokių gamtiškų sanlygų negu ant susirinkimo kerosino. Kadangi vienog čia auksą ir sidabrą randa pieskoj, tai gal but, kad juos iš kitur čia tekanti vandenys atgabena. Kaip vienog ištikro yra su tais naujais aukso laukais Texase, negalima žinoti. Ne reikia užmiršti, kad ne viskas yra teisybė, ką laikraščiai garsina.

Neseniai antai lenkiški ir lietuviški laikraščiai talpino apgarsinimus apie aukso kastynes Columbia Cripple Creeke, Colorado); dabar pasirodo, kad tokios kompanijos nėra, apgarsinimus talpino norinti žmonis išnaudoti. Laikraščių skaitytojai privalo sykį suprasti, kad yra didelis skirtumas terp to, kas yra laikraščių tekste, už kuriuos redakcija ima atsakymą ir to, kas yra apmokamuose apgarsinimuose. Už apgarsinimus nė jokia redakcija ne ima ant savęs nė jokio atsakymo, laikraščiai apgarsinimus talpina teip, kaip jie atsiųsti, už jų teisingumą nė jokia redakcija ne ima atsakymo; už apgarsinimus išleistuvėms už vietą apmoka tie, kurie apgarsinimus talpina. "Lietuvos" skaitytojai privalo žinoti, kad raštai, patilpę po vietinių žinių, yra privatiški arba apgarsinimai. Už tuos redakcija ant savęs ne ima nė jokio atsakymo. Tuom tarpu atsiranda diktai skaitytojų, kurie ir apgarsinimus laiko už redakcijos darbą ir tą, kas garsinama, priima už redakcijos rekomendaciją. Už apmokamus apgersinimus vienog redakcija ne ima nė jokio atsakymo ir nežino, ar jie yra teisingi, ar ne. Jeigu redakcija žino, kad atsiuntęs apgarsinimą yra prigavėjas, tokių ypatų apgarsinimų ne talpina; bet redakcija ne visada gali žinoti, kiek teisybės yra apgarsinimuose, todėl už juos visai ne ima ant savęs nė jokio atsakymo.

Nuszove operuojama.

Portland, Ind. Gyvenime daktaroSaunders buvo operuojamas Melwin Wolfe. Laike operacijos į daktaro gyvenimą įsiveržė operuojamo vuošvis, farmeris John Terrel, ir paleido operuojamam du šuviu iš karabino į galvą ir žinoma, ušmušė jį ant vietos. Mat Wolfe apsivedė su farmerio duktere, o paskui ją apleido; užtai farmeris ušsimanė atkeršyti suvadžiotojui savo dukters ir ištikro atkeršyjo, jį užmušdams.

200 vaiku numire.

Washington, D. C. Iš surinktų visose Suvienytose Valstijose žinių išpuola, kad 4 d. liepos 200 vaikai nuo sužeidimų prie šaudymo gavo žandų užvėrimą ir pasimirė.

Ateiviai ne mokanti skaityti.

Pereituose metuose į Suvienytas Valstijas atkako: 53421 vokietis, 209476 italijonai, 13961 anglijonas, 49683 skandinavai, 60824 žydai, 24356 airiai. Ne mokančių skaityti buvo: 152 anglijonai, 1574 vokiečiai, 116 skandinavų, 12128 žydai, 77220 italijonų. Atgal sugrįžinta: 66 anglijonai, 355 vokiečiai; 757 žydai, 2765 italijonai ir tik 52 airiai.

Persekiojimas negru.

Atlanta, Ga. Suareštavo čia brolius Broach užtai, kad jie laikė negrus už vergus; tokių vergų turėjo net kelioliką. Laikė juos kaip gyvulius, marino badu ir plakė, kada tik užsimanė. Pasirodė sude, kad kelis negrus su visu užplakė; kiti parodė randus ant nugaros nuo smugių. Vergų laikytojai atiduoti po sudu, kadangi laikyti vergus Amerikoj, kaip visur civilizuotuose kraštuose, nuo seniai uždrausta.

Brangus mezginiai.

New York. Iš krautuvių čianykščios expresinės kompanijos nesugauti vagiliai pavogė 6 yardus belgiškų mezginių. Vertė tų mezginių vra 6000 dol., taigi yardas po 1000 dol. Lietuvoj merginos mezga mezginius, bet teip brangių numegzti ne moka.

Gaisrai.

St. Louis Obispo, Cal. Viduryj šito miesto siautė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 150000 dol. Ugnį užkrėtė vaikai.

Bimer Springs, Kas. Sudegė čia gidinyčia. Sudegė teiposgi daktaras, kuris stengėsi gelbėti ligonius ir 3 sunkiai sergančios ypatos, kurios ne įstengė iš degančios triobos išbėgti.

Denver, Col. Sudegė čia stiklo dirbtuvės McPhee & McGinnity. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 250000 dol.

Philadelphia, Pa. Krautuvėse Merchants Warehousing Co. sudegė šieno, šiaudų ir avižų už 200000 dol.

Auburn, N. I. Sudegė čia mokykla, chemiška dirbtuvė ir keli privatiški namai. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 150000 dol.

Nelaimes ant geležinkelio.

Pana, Ill. Netoli Sheibeville susidaužė dalis trukio. Prie to 12 geležinkelio tarnų likosi sužeistų, o terp jų vienas sužeistas mirtinai.

Oberlin, Oh. Ant alektriško Cleveland Northwestern geležinkelio, terp Oberlin ir Elyria, pereitos nedėlios dieną susimušė du karai. Prie to viena ypata likosi užmušta, o 90 tapo sužeistų.

Vetra.

Aplinkinėse Streator ir Mendota, Ill. 17 d. liepos siautė smarki audra ir vėtros, kurios labai daug blėdies pridirbo: sugriovė daug triobų, o dar daugiau dručiai pagadino. Laike tų vetrų 9 ypatos likosi užmuštos, 13 tapo mirtinai sužeistų, o 57 sužeisti ne mirtinai. Blėdį jų padarytą skaito ant kelių milijonų doliarių.

Expliozijos.

Portland, Ore. Anglių kastynėse ant salos Vancouver, aplinkinėse Comax, atsitiko baisi dujų expliozija, kurios 12 darbininkų likosi ant vietos užmuštų ir daug sunkiai sužeistų.

Wilkesbarre, Pa. Netoli Moosie, 12 mylių nuo Wilkesbarre, Laflino parako dirbtuvėse atsitiko parako expliozija, kurios 4 darbininkai likosi ant vietos užmušti, o daug tapo mirtinai sužeistų.

Roanoke, Va. Parisburge, dinamito krautuvėse atsitiko expliozija, kurios 11 ypatų likosi užmuštų, o 16 tapo sunkiai sužeistų.

Pittsburg, Pa. Dirbtuvėse CarnegieSteel Co. Homesteade atsitiko smarki expliozija, kurios 9 darbininkai likosi sužeisti, o vienas sužeistas mirtinai.

Isz darbo lauko.

¶ New York. Marmoro darbininkai, kokių čia yra 1600, nutarė apstabdyti darbą, kadangi nėra kur dėti išdirbimų. Terp organizacijos viršininkų ir darbininkų užgimė čia nesutikimai. Organizacijos viršininkai apsunkino įstojimą atkakusių iš Austrijos, Italijos, Šveicarijos, Prancuzijos ir Vokietijos išlavintų darbininkų į organiziąją per pakėlimą įstojimo mokesties nuo 25 dol. ant 100 dol.; ant galo su visu atsisakė į organiziąją priimti naujus darbininkus.

¶ New York. 20000 darbininkų dirbančių prie triobų statymo sugrįžo prie darbo. Kadangi dalis kontraktorių priėmė darbininkų reikalavimus, tai darbininkai sutiko grįžti prie darbo ir užbaigti štraiką. Be abejonės darbininkų reikalavimus priims ir kiti kontraktoriai.

¶ Cleveland, Oh. Pakėlė štraiką tarnaujanti čianykščiose restauracijose. Jie reikalauja pakėlimo algų po $1.00 ant sanvaitės; didesnė dalis didesnių restauracijų ant to sutiko; nesutinka tik mažesnės.

¶ Steubenville, Oh. Suštraikavo 200 darbininkų Hortjes popieros dirbtuvių, kadangi dirbtuvių savininkai priėmė ne prigulintį prie unijos mašinistą, teiposgi ant iškovojimo trumpesnio darbo laiko.

¶ Chicago, Ill. Darbininkai Edison Co. dirbtuvių nutarė štraikuoti, kadangi kompanija be priežasties prašalino du darbininku.

204 darbininkai Santa Fe geležinkelio suštraikavo, kadangi į laiką jiems neužmokėjo algų.

¶ Washington, D. C. Urėdninkai karės ir kariškos laivynės ministerijų reikalauja 7 valandų darbo dienos ir kad subatoms darbas trauktusi tik iki pietų. Klausymas tas atiduotas ant išrišimo augščiausiam Suvienytų Valstijų sudžiai Cnoxui.

¶ Youngstown, Oh. Darbininkai geležies ir plieno dirbtuvių gaus nuo dabar didesnes algas: pudleriai gaus už dienos darbą po $6.25. Ratberiams, Heateriams ir Rongheriams teiposgi pakėlė algas.

¶ New York. 2500 kelinių siuvėjų pakėlė štraiką. Jie reikalauja tokio užmokesnio, koks buvo pernai. Mena, kad prie štraiko pristos 30000 darbininkų, jeigu darbdaviai greitai nesutiks ant darbininkų reikalavimų.

¶ Elizabeth, N. J. 400 dailidžių čianykščių laivų dirbtuvių sugrįžo prie darbo. Štraikas traukėsi 6 sanvaites, bet per štraiką darbinikai nieko nepelnė.

¶ Altoona, Pa. Štraikas atkasėjų Coalporte, kuris traukėsi per 3 mėnesius, pasibaigė. Darbininkai apturėjo tą, ko reikalavo.

¶ Berlin, Pa. Darbai čianykščiose kastynėse eina gerai. Pribuva darbininkai ir iš kitur, jų skaitlius vis didinasi.

¶ McKeesport, Pa. Dirbtuvėse Tin Plate Co. darbininkai štraikuoja, dirba tik mažas darbininkų skaitlius.

¶ Port Bue, Pa. Štraikuoja darbininkai baltosios blėtos dirbtuvių. Iš dešimties kompanijos dirbtuvių dirba tik dviejose.

¶ Buffalo, N.Y. Mašinų nituotojai American Ship building Co. pakėlė štraiką.

¶ Fond du Lac, Wis. Šitose aplinkinėse rado vario rudos plotus, ant kurių hus parengtos kastynės.

¶ Buffalo, N. Y. Sudegė čia alaus leidinyčios Maffato. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Iš So. Omaha, Nebr.

Omahoj užtėmijau didelį burelį lietuvių, apsigyvenusių pietinėj dalyj miesto. Jau nuo keletos mėnesių norėjau susipažinti su prakilnesniais tautiečiais. Aplankiau keletą sykių, norėdamas pakalbinti bent prie kokio nandingo darbo, bet apart keletos lietuvių prie baro, kitokius ir su žiburiu sunku surasti. Lietuvių su puslenkiais yra apie 300 ypatų, o skaitančių laikraščius bus vos 3%. Palyginus su kitų kolionijų lietuviais, omahiečiai stovi toli užpakalyj. Karčemninkas žino, kad musų tautiečiai mėgsta gėrymus; ar lenkas ar čekas karčemninkas linktyn gaudo lietuvius, prie baro stato įtekmingesnius, kad tie patrauktų savo brolius. Tie padeda saliuninkams ir tokiu budu išnaudoja musų vargšus, veda juos iš doros kelio.

Metai atgal buvo čia uždėję Kliubą; iš to pasinaudojo republikoniški politikieriai, nes visi lietuviai balsavo už republikoną majorą, kurs už tai apteikė Kazlaušką urėdu liet. policmono. Tas vargšas, gavęs tokią galybę, bandė pašvaistyti su kočiolu ir terp svetimtaučių, už ką umai nustojo vietos.

Yra viena pašelpinė draugystė Šv. Antano, bet ir apie ją retas težino.

Pereitą mėnesį pasiryžau sušaukti abelną lietuvių susirinkimą ant 27 dienos Rex halej So. Omahoj. Ant paženklintos valandos atėjome draugė su socialistų agitatoriais ant salės, bet radome tuščią; palaukę iki 9 valandai, išėjome. Nors buvo keletas atėjusių, bet ant salės nepasirodė. Prie baro rėkavo, plovojo visaip, šaukdami: buk „koki ten gudruoliai socialistai nori ir lietuvius į savo vierą prirašyti, nori pinigus išvilioti, bet mes ne kvaili."

Prisiunčių 1 dol. paaukautą kelių lietuvių: 60c. paaukauta ant kankintinių, 25c. ant mokslėjevių ir 15c. Vištaliui.

J. L. Gr.

Iš Lawrence, Mass.

Lietuviai čia jungiasi į poras: beveik kas subatą turi buti vestuves, kas rodo, jog musų tauta nenyksta, jaunimas poruojasi ant padidinimo lietuvių skaitliaus. Ir kiti reikalai eina pirmyn nors palengva, bet vis pirmyn. Vietinis Kliubas Lietuvių Ukėsų po vardu Simano Daukanto išdirbo programą. Programas skamba šiaip: panedelyje — skaitymas lietuviškų knygų, ypač "Lietuvos Istorijos"; utarninke—Industriškas vakaras: tą vakarą praleisti užsiimant visokiais išdirbimais kaip tai: drožinėjimu, taisymu kokių nors daigtų, kaip laikrodžių, mokintis skusti barzdas ir tt.; seredoj — gimnastika ir fiziški lavinimaisi; ketverge—mokintis notų ir dainų; petnyčioj—mokintis angliškos kalbos. Tą vakarą buva įtaisytos vietos, kur draugai ateina su visokiais reikalais. Čia geriausiai mokanti sėdi, o mažiau mokanti juos klausinėja; tokiu budu kalbos labai praktiškai galima mokintis, ir kartu geriausio atlikimo visokių reikalų. Tas sutaisyta, kad apsaugoti lietuvius nuo išnaudojimo. Nedelioms po pietų turime mitingus, prakalbas ir lekcijas.

Šitą programą pildome, kiek galėdami; tuli mato naudą, nes kuom neužsiimsi, vis savę patobulini. Toks vakaras kaipo industriškas labai naudingas: kas nori, išpiausto kokius gražius daigtus. Pas vokiečius nuėjęs, matai daug gražių daigtų, kurie parėdo jų namus, o vis tai namų darbo, o tą kiekvienas gali padaryti, jeigu netingi; tokiu budu nusivaro pagundinimus, kurie traukia į saliunus ir kitas prapulties vietas; vaikučiai pripranta prie darbštumo ir buva svietui naudingi. Dabar vasara, karščiai neduoda užsiimti tokiais darbais, bet vėsesniam laikui atėjus, galima bus naudotis plačiau; nevienam durys atvertos pasimokinimui kokio nors amato ant pagerinimo savo buvio. Be to musų tauta ne kils. Reiktų visur musų broliams tuom užsiimti. Pas mus labai maži uždarbiai ir tas daugelį sulaiko nuo visokių Kliubų, kaip sako, bet nesupranta, kad prigulėjimas gali daug gero atgabenti. Yra ir tokių, kurie prigulinčius apšaukia bedieviais, masonais ir visokiais, bet šie paskutiniai mažai išmano, savo protą skandina svaiginančiuose gėrymuose.

Antai Pilypas iš Kanapių tokius lenkberniais išvadino, jie ir kiti kitokioms tautoms tarnauja, bet jie nekalti, kadangi juos aplinkybės tokiais padarė, Pilypas iš Kanapių turi gerą progą padaryti gerą lietuviams prigulintiems į Simano Daukanto Draugystę. Kodėl vienog nieko nesako ant mitingų, tik sėdi kaip Pilypas iš K? Kodėl nieko ne mokina, ne aiškina neišmanančių? Kodėl ne pamokina apie lietuvystę ir kitus musų reikalus? Pamokinimas butų kur kas geresniu, negu pseudonymu uždengus, lenkberniais pravardžiuoti. Pilypas iš Kanapių pamelavo sakydamas, buk L. Sunų Draug. laiko alų. Tas netiesa. Draugystė susirenka tik kartą ant mėnesio ir alaus nelaiko, tiktai Kliubas kartais tą padaro ant uždengimo savo išleidimų, bet dabar ir jis nutarė ant toliau alaus nelaikyti.

Kitus Pilypo iš Kanapių užmetinėjimus nėra ką minėti, nes pats juos išteisino.

Užmanymas Kooperatyviškos krautuvės geras, kas jį supranta jo pilnoje prasmėj; jeigu jas organizuoti, tai reiktų surėdyti pagal "Rockdale plan"; kitokios kooperacijos yra mėginamos ir žmonijai gero neatneša.

K.

Iš Lynn, Mass.

Lietuvių yra čia apie 200, tik gaila, kad daugumas jų nežino, kuom yra; daugumas laiko savę už lenkus ir nors ne moka gerai lenkiškai barška, kiti prie lietuvių nenori prisipažinti. Skaitančių laikraščius yra mažai, vos 3 yra "Lietuvos" prenumeratoriai; daugumas ne nori į laikraštį nė pažiurėti.

Daugumas lietuvių dirba skurų ir čeverykų dirbtuvėse, teiposgi Foundry River Works. Uždirba nuo 8—18 dol.; gaila vien, kad uždirbtų pinigų ne moka žmoniškai suvartoti; daugelis sunkiai uždirbtus pinigus apmerkia pas Hellegerą ir už tą kartais dar gauna ir į užpalį įspirt. Sumanesnių lietuvių, tokių, kuriems rupėtų tautiški lietuviški reikalai, čia ir su žiburiu sunku surasti, nors yra iš ko, kadangi čia gana diktai lietuvių gyvena.

Atkakęs čia, pradėjau rupintis apie suorganizavimą draugystės. Daug reikėjo prikalbinėjimo ir aiškinimo, kol suprato naudą draugysčių. Tuli pripažino naudą draugysčių, geidė vien, kad draugystės butų šventos.

2 d. liepos tapo sušauktas, ant South st. pn. 39, lietuvių susirinkimas ant abkalbėjimo reikalų draugystės. Ant susirinkimo atėjo apie 50 lietuvių. Kadangi kalbėjome lietuviškai, tai lenkberniai išsineštdino; liko tik 35; sutvėrėme draugystę ir užsimokėjome įstojimo mokestį. Daug vargo buvo su yardu naujai įsteigtos draugystės, nės kiekvienas norėjo savo vardą įbrukti. Įnešimą, kad butų tautiška D. L. K. Gedimino atmetė todėl, kad Gediminas buk ne mušė lenkus ir katalikus, todėl jo vardo ne galima duoti draugystei. Ant galų galo draugystei duotas vardas Šv. Kazimiero.

Į viršininkus naujos draugystės likosi išrinkti: prezidentu — B. Miglinas, jo vietininku — Izidoras V. Gudaitis; Fin. sekretorius — St. Greza; P. (?) — Gurinskas; kasierius — Jonas Raulukaitis.

Čarterį nutarėme imti nuo Sus. Liet. Am.

I. V. Gudaitis.

Iš Brooklyn, N. Y.

Lietuvių yra Brooklyne gana didelis burelis; pagal skaitlių jie užima trečią vietą Amerikoj: iš viso bus čia jų apie 10000, žinoma, skaitant aplinkinius miestus.

Jie užsiima paprastais darbais, vergauja pas svetimtaučius. Apie vertelgystą nesirupina ir tuom stovi žemiau už visas tautas. Jeigu kas iš lietuvių užsideda kokį biznį, tai saviejie jo nepalaiko, o svetimtaučiai juk neis pas lietuvį, jie perka, kas jiems reikia, pas saviškį; per tai lietuviški bizniai ne tik negali sustiprėti, bet eina silpnyn ir negali užsilaikyti. Lietuviai ne tik ne palaiko savųjų biznierių, bet visokioms apkalboms, apšmeižimais stengiasi kenkti lietuviškiems bizniams. Mat lietuvys lietuviui pavydi ir vietoj padėti, viens kitam kenkia. Lietuviškų biznių priešai ne kenčia, kad biznieriai neina į kastines arba prie kitokių sunkių darbų; tie mat nežino, kad kiekvienai tautai reikalingi lygiai sunkiai dirbanti su rankoms, kaip ir su galva' reikalingi paprasti darbininkai kaip ir biznieriai ir kitoki. Pavydėt nėra juk ko: kiekvienas žino, kad protiškas, galvos darbas greičiau sunaudoja, sunaikina fiziškas žmogaus pajiegas negu sunkus darbas fabrikuose arba kastynėse. Neužmirškime, kad terp užsidėjusių biznį, terp mus vertelgų gali but žmonės susilpnėjusių fiziškų pajiegų, negalinti jau užsiimti darbais, kur reikia didesnių fiziškų pajiegų. Musų pareiga tokius vientaučius šelpti ir užlaikyti, svetimtaučiai jų ne šelps, kadangi jie šelpia savuosius.

Tuom tarpu musų lietuviai, vietoj pirkti, kas jiems reikia, pas saviškį vertelgą traukia pas svetimtaučius, saviškius apleidžia. Mat laikosi vis seno papročio: Lietuvoj pirko viską pas žydus, kadangi mažuose miestuose kitokių pardavinyčių ne buvo, čia gi ne tik žydams, bet ir kitokiems svetimtaučiams neša sunkiai uždirbtus pinigus, o saviškį aplenkia, apię jį nesirupina, kad ir jis, savųjų apleistas, turėtų badu dvėsti. Ir musiškiams rodosi, kad jie gerai, pagalDievo prisakymus elgiasi, tuom tarpu daro visai atbulai. Svetimtautis ne padės lietuviams, kadangi turi savuosius, kamgi todėl lietuviams nešti savo pinigus svetimtaučiams vertelgoms? Kol mes šelpsime svetimtaučius, o savuosius vertelgas, amatininkus ir kitokius persekiosime, vis busime vergais svetimtaučių. Reikia tą mums sykį suprasti ir stengtiesi iš visų pajiegų iš verguvės pasiliuosuoti.

Štai New Yorke arba Brooklyne, kur tokia daugybė lietuvių ir tai nuo seniai gyvena, priderėjo išsidirbti lietuviškai vertelgystai, turėjo atsirasti lietuviški amatininkai ir nors smulkesni pramoninininkai. O argi tą turime?

Ne gerai darėme iki šiol, stengkimės todėl nors ant toliau geriau gyventi. Vietoj apšmeižinėti ir kenkti saviemsiems, jungkimės visi į kruvą. Ko vienas negali nuveikti, tą stengkimės susidėję nuveikti. Teip darydami, turėsime ne tik pardavinyčias, amatininkus, bet ir dirbtuves, kurios musų reikalus užganėdįs, išliuosuos mus iš svetimtaučių verguvės. Norekime tik ir dirbkime, o prie-gero noro ne mažai galėsime vienybėj nuveikti.

Juozas Šunskis.

Iš Elizabeth, N. J.

Du čianykščiai prakilni lietuviai: Petras Pečokas ir Pėtras Mikušauckas 4 d. liepos, svetainėj p. Brazinsko, pn. 82 Band str., kelė varduves, ant kurių susirinko diktai draugų. 6 val. vakare prasidėjo prakalbos. Kalbėtojai išreiškė savo nuomones apie visokius musų tautiškus reikalus, nurodinėjo, kad panašus susirinkimai atgabentų ne mažai naudos jeigu juos visur įvestų, kadangi jie ir miegančius tautiečius prikeltų iš miego. Ant galo prabilo p. Orininkaitis. Jis kalbėjo apie nuvargintą musų tėvynę. Kalbino neužmiršti musų tautiškų darbininkų, patekusių į maskolių nagus ir ištremtų iš tėvynės už jų besistengimą apšviesti ir prikelti iš miego nesuprantančius dar savo pareigų tėvynės brol

kun. Mašiotas ne turėjo ką veikti. Štraikas parapijonų traukiasi toliau žmonės neis į bažnyčią, kol bus čia kunigas Mašiotas. Be parapijonų ir jis ne turės ką veikti, turės nešdintis kitur.

Parapijonas.

Iš Baldvinsville, Ill.

4 d. liepos čia užsimušė lietuvis Jonas Račinskis ir tai tik per girtuokliavimą. Nemis dėl kokių priežasčių jis, gyvas budamas, slėpė tikrą savo pravardę. Ne mokėjo jis nė rašyti nė skaityti. Kaip sakėsi, tarnavęs dvaruose Kaltinėnų parapijoj.

Velionis už girtuokliavimus buvo sudo nuspręstas ant vieno mėnesio į kalėjimą. Atbuvo bausmę berželio mėnesyj, paliuosuotas iš kalėjimo, linksmai apvaikščiojo paliuosavimą su draugais. Girtas budamas, nupuolė nuo trepų ir gerai apsikulė. 4 d. liepos, kadangi tą dieną darbininkai ne dirbo, draugai parnešė degtinės ir davė jam gerti. Atsigėręs gerai, pasikėlė nuo lovos ir vėl puolė galva žemyn. Šiuom kartų susitrenkė dar geriau, nes jau ne kėlė.

Kadangi pinigų ant palaidojimo kuno ne buvo, tai lenkai ir lietuviai sudėjo 27 dol.; miestas davė grabą ir 5 dol.; palaidojo jį katalikiškai, nors iš tikro jam katalikystė tiek rupėjo, ką vakarykščiai barščiai.

Draugas.

Iš Greanridge, Ill.

Lietuviškų šeimynų yra čia 13 ir du lietuviai apsivedę su anglijonėms; pavienių yra 37. Iš jų tik vienas skaito lietuvišką laikraštį. Jeigu kas bando paraginti prie skaitymo laikraščių, tai tokį vadina šliuptarniu. Ne galima čianykščių lietuvių pritraukti prie skaitymo, o vėl kas ne skaito lietuviškų raštų, tam nerupi nė joki tautiški reikalai. Veik visi čianykščiai lietuviai paeina iš Raseinių pavieto, nuo Jurbarko.

Lietuvis.

Iš Hazleton, Pa.

12 d. liepos ant geležinkelio likosi užmuštas lietuvis Karolius Tendenas. Velionis paėjo iš Kauno gubernijos, Raseinių pav., Kaltinėnų parapijos.

P.

Reikaluose naujo Kankintinių Komiteto.

Dabartinis Kankintinių Komitetas jau net antrą kartą garsina, jog atsisako pildyti tą tarnystą. Po teisybei keliems su visos tautos reikalais visuomet vargintis yra persunku, ypač, jeigu jie turi gana kitokių reikalų teiposgi tautiškų, bet lietuviai iki šiol tyli ir nieko neprisimeną apie išrinkimą naujo Komiteto. Visados tylėti negalima, pradėkime rinkimus naujo Kankintinių Komiteto. Aš užmanau į Komitetą sekančius tautiečius: Dr-ą A. M. Bacevičią prezidentu; p. J. Paukštį, „Vienybės" išleistoją, — iždininku; ir p. P. Mikolainį iš Plymouth, Pa. — raštininku. Ką kiti ant to? Man rodosi, tie vyrai butų atsakančiausi, nes jie gerai yra susipažinę su musų tautos reikalais, todėl ir šitą reikalą galėtų atlikti atsakančiai; jeigu jie patys nuo to atsisakytų, arba kiti aukautojai turėtų ant mislies kitus kindidatus, lai apgarsina apie tai visuomenei; tiktai nerinkkime ant tokių svarbių tautiškų urėdų su liutuvyste neapsipažinusių, ir šiaip kokių išgamų, nės iš tokių nieko gero negalima tikėtis.

J. J. R. Aaukautojas.

Argi tai ne gėda?

Kaip matyt iš laiško p. Naujoko, patilpusio pereitam numeryj „Vienybės", Shenandorio lietuviški muzikantai lyg ant juoko laiko reikalavimus aukautojų, kurie laike kalnakasių štraikų sudėjo gana didelius pinigus muzikantams ant sušelpimo štraikierių. Darbininkams muzikantai davė apie 150 dol., sau paskyrė su viršum 300 dol., ko ištikro muzikantams turėtų pakakti, o likusius 500 dol. esančius dar pas muzikantus nė ne mislyja apversti ant to, ant ko aukautojai reikalauja. Ar gi tai ne gėda? Juk savo pasielgimu muzikantai pažemino visus Shenandorio lietuvius. Kągi Shenandoriškiai ant to sako? Kągi sako kalnakasiai, iš kurių vardo pasinaudojo muzikantai ant rinkimo aukų ir jas nežinia ant ko apvertė?.

Isz visur.

‖ Politiškoj kovoj Europoj pamėgo vartoti dinamitą prieš politiškus priešus teip kaip Amerikos kunigai megsta denuncijacijas. Dinamitą pradėjo pirmiausiai vartoti pasikėlėliai Macedonijoj, o dabar to ginklo griebiasi kroatai Vengrijoj. Mieste Agram, Kroatijos sostapilėj, likosi išmėtytos dinamito bombos, kurių expliozija daug namų pagadino, nors žmonių neužgavo. Kaip vartojimo dinamito, teip ir denuncijacijų vienog pagirti ne galima; ginklus tuos reikia laikyti už nepritinkančius doresniems žmonėms.

‖ Chinų randas veda tarybas su Maskolija, per kurios tarpininkystę nori pasiskolinti 2 milijonu taelių. Paskolą be palukų duoda maskoliškai-chiniškas bankas, vietoj palukų Chinai pripažįsta maskoliams visokias privilegijas Chiniškame Turkestane. Mat Chinai vis labiau lenda į maskolių kilpas.

‖ Meksike, aplinkinėse Chihuahua, ant nupirktų San Francisco kapitalistų 2500000 akrų žemės bus parengta persikėlusių iš Afrikos burų kolionija.

‖ Į Londoną atėjo žinios, buk amerikoniški kariški laivai Azijos vandenyse užėmė 20 mažų salų prie Borneo pakrančių ir ant jų išpliekė amerikonišką vėlavą. Salos tos vienog priguli Anglijai. Kadangi Anglija, be parlamento pritarimo ne gali svetimiems atiduoti savo valdybų, tai reikia manyti, kad amerikonai užėmė Anglijai prigulinčias salas be žinios ir pritarimo Anglijos rando. Jeigu teip, tai ant galų galo amerikonams reiks nuo jų vėl pasitraukti.

‖ Maskolijoj likosi išduotos tiesos, pagal kurias, užgimus nesutikimams terp darbininkų ir darbdavių, darbininkams pripažinta tiesa siųsti delegatus, kurie ginti darbininkų reikalus, prie fabrikų inspektorių. Na, o ką tie darbininkų delegatai galės padaryti, jeigu fabrikų inspektorius bus parsidavęs fabrikantams? Juk Maskolijos urėdninkus visada paperka tie, kurie jiems daugiau gali duoti.

‖ Paskutiniai tvanai Šlezijoj pridirbo daugiau blėdės, negu iš pradžių tikėjo; tokių didelių tvanų čia ne buvo nuo 50 metų. Ir žmonių prigėrė daugiau, negu iš pradžių tikėjo. Užtvinę vandens kaime Arnoldsdorf iš kapų išplovė apie 100 numirėlių su grabais. Valdžios išleido atsišaukimą į visuomenę, prašydamos pašelpos. Breslavos katalikiškas vyskupas Kopp paaukavo 10000 markių.

‖ Amerikos pasiuntinys Peterburge pranešė Amerikos prezidentui, jog Maskolija ne priims nė jokio Amerikos rando perstatymo reikaluose paskutinių žydų skerdynių Kišineve ir kitur; jeigu tokį perstatymą ir perduotų Amerika, tai Maskolija ant jo visai ne paisys. Todėl, turbut, prezidentui Rooseveltui atseis sulaužyti žydams duotą be apsvarstymo pažadėjimą ir jo visai ne siųs maskoliškam carui.

‖ Berlyne lankosi sanariai Amerikos viešpatysčių komisijos, išsiųsti į Europą ant prikalbinėjimo Europos tautų sutarti visiems apie vertę sidabro ir iš jo išmuštų pinigų. Prancuzija ir Anglija ne pritaria Amerikos užmanymui, o be šitų viešpatysčių pritarimo ir kitos mažiau turtingos viešpatystės ne gali pritarti. Todėl, rodosi, kad Amerikos užmanymas ne išduos nė jokių vaisių.

‖ Netoli Peterburgo, prie Sergiaus kliaštoriaus, ant lauko, rado moteriškę pusiau sudegusią. Daktarų atgaivinta, ji papasakojo, jog skaitydama tikėjimškus raštus, įgavo persitikrinimą, jog vienaitinis kelias išganymo yra — savę Dievui ant garbės sudeginti. Tą mat ji ir norėjo padaryti, bet kentėjimų negalėjo pakelti ir išėjo iš ugnies.

‖ Maskoliška iždo ministerija pagarsino terptautišką konkursą ant išradimo tokio budo pagadinimo spirito, vartojamo pramonėj, kad jo nė jokiu budu ne galima but išvalyti ir vartoti gėrymui kaipo degtinę. Laikas ant išradimo tokio budo paskirtas iki 1 d. liepos 1905 m. Dovana už tokį išradimą paskirta išradėjui 50000 rubl.

‖ Ant Didžiojo Siberijos geležinkelio bėgioja jau trukiai. Kelionė nuo Maskvos į portą Dalnyj traukiasi 13 dienų. Antroje kliasoje kaštuoja nuo Maskvos į Vladivostoką $119,46, į miestą Dalnyj $130,55 ir į Portą Arthuro $134,05. Nuo Maskvos į Vladivostoką yra 4197 mylių, į Dalnyj 5368 mylios, į Portą Arthuro 5388 mylios.

‖ Brazijijos karės ministerijos kasoj pasirodė nepriteklius 1 milijono milreisų pinigų. Kada ir kas juos pašlavė, dar nežinia. Urėdninkai, ant sudrutinimo kariškų pajiegų paskirtus pinigus, savinosi nuo 1897 m. ir paglemžė iki šiol milijoną milreisų. Žinoma, jeigu but nepatėmyta, butų pašlavę dar daugiau.

‖ Prusiškoj Šlezijoj nuo smarkių lytų užgimė tvanai, kurie labai daug blėdies pridirbo. Paviečiuose Breslau, Ratibor ir Neisse užtvinę vandens sugriovė arba dručiai pagadino daug namų ir bažnyčių. Poznaniaus proviucijoj tvanai pridirbo blėdies ant 30 milijonų Markių.

‖ Prancuziškose valdybose siaurinėj Amerikoj St. Pierre ir Miquellon zokoninkai gavo prisakymą pabaigoj liepos mėnesio išsinešdinti, bet gyventojai stoja zokoninkų pusėj.

‖ Šįmet Maskolija priims į kariumenę 320000 jaunų vyrų; taigi penkissyk daugiau negu antai Amerika iš viso turi stovinčių po ginklu kareivių.

‖ Maskolijoj, ant upės Volgos sudegė garlaivys „Petr". Iš buvusių ant garlaivio žmonių, kurie užsidegus laivui šoko į upę, 60 prigėrė.

‖ Terp Prancuzijos ir Anglijos pradėjo bėgioti nauji su turbinoms garlaiviai, kurie visą kelią nuo Dover, Anglijoj, į Calais, Prancuzijoj, atlieka į 50 minutų.

‖ Liverpooliuj, prie Waterloo stacijos, iššoko iš rėlių pasažierinis trukis ir susidaužė. Prie to 5 ypatos likosi užmuštos, o daug tapo sužeistų.

‖ Maskoliškas caras išleido naują ukazą, kuriuom panaikina bausmę plakimo kančiais Maskolijoj, ką teip mego maskoliški administratoriai.

‖ Maskolijoj, ant upės Volgos, netoli Nižnevgorodo, sudegė garlaivys „Nadežda". Sudegė ir 12 žmonių.

Nauji iszradimai.

‡ Savo laike Berlyno profesorius Koch apreiškė, jog galvių džiovos bakterijos pas žmonis ne gali pagimdyti džiovos. Tokiai nuomonei kiti daktarai ne įtikėjo, bet užsimanė pats persitikrinti apie teisingumą Kocho nuomonių; atlikimui atsakančių bandavonių susitvėrė tam tikra daktarų komissija. Šitie daktarai įskiepyjo visokiais budais užaugintas žmonių džiovos bakterijas 37 veršiams. Ant 19 veršių žmonių džiovos nuodai ne turėjo nė jokios įtekmės; pas 9 buvo patėmytas lengvas apsirgimas, bet džiova ne išsivystė; keturi veršiai įpuolė į ligą panašią į galvių džiovą, o du veršiai ištikro gavo džiovą. Taigi iš to pasirodo, kad žmonių džiovos bakterijos ne teip pavojingos galvijams, kaip iki šiol tikėjo; išpuola iš to ir atbulai, taigi kad ir galvių džiova ne teip labai pavojinga žmonėms.

‖ Daktarai Haarlem ligonbučio New Yorke vienai mergaitei, apsirgusiai ant žandų užvėrimo, įčirškė speciališką vaistą po oda ir yra viltis, kad mergaitė išgis. Apsirgusių ant žandų užvėrimo iki šiol negalėdavo išgydyti; ligą tą gauna žmonės nuo sužeidimų.

‖ Prancuzas Le Bouer iš Paryžiaus išrado budą kaip iš tolo padegt explioduojančias medegas ir expliozijos pajiegą pernešti toli. Jeigu tai teisybė, tai jo išradimą be abejonės nupirks Prancuzijos kariškos valdžios.

‖ Garsus Marconi teip pagerino savo bevielinį telegrafą, kad dabar, anš persiuntimo telegramų ant didelių tolumų, nereikia nė augštų bokštų statyti.

‡ Vienas Amerikoniškas išradėjas išrado ypatišką budą dirbimo kvėpalų iš žydinčių žiedų, bet teip, kad žiedų ne reikia skinti; tam tikslui jis padirbo ir ypatišką prietaisą. Į trumpą laiką prietaisa perima iš žiedo kvapą, o žiedas pasilieka toks kaip ir pirma buvo, tik ne kvepi. Po kokiam laikui jis vėl atgauna kvapą, kurį su pagelbą minėtos prietaisos vėl galima nuo jo atimti. Jeigu viskas teisybė, ką apie išradimą kalba pats išradėjas, tai naujas budas dirbimo kvėpalų sumažįs jų prekes tiek, kad ir beturtis galės jų nusipirkti, ant prašalinimo ne gero kvapo savo gyvenime.

‡ Vokietijoj, netoli Berlyno, Haspelscheido šaudinyčiose atlieka dabar bandavones su naujai išrastais karabinais — mašinoms, kokioms ciecorius nori apginkluoti Vokietijos kariumenę. Bandavonės išduoda kuo geriausius vaisius; šitie karabinai karėj ištikro bus baisiausiu ginklu.

‡ Peterburgo laikraštis "Peterburgskia Vedomosti" patalpino sekantį atsišaukimą redaktoriaus laikraščio "Moksliška Peržvalga", Dro Filipovo: "Perskaitęs jaunystėj žinią, jog išradimas parako padarė kares ne teip kruvinoms, kaip buvo pirma, nuo to laiko aš nuolatai mislijau išrasti ką tokio, kas kares padarytų visai ne galimoms. Kaip tas neišrodytų žingeidžiu, bet šiose dienose aš susekiau pamatus, ant kurių pasiremiant, ir pritaikant juos praktiškai, ištikro galima kares prašalinti, padaryti jas negalimoms. Mano išradimas remiasi ant budo perdavimo elektriškos vilnies nuo dideles tolumos ir perdavimo expliozijos pajiegos kad ir ant tukstančio viorstų, teip, paveikslan,, kad expliozijos pajiegą atsitikusią Peterburge, galima, be jokio jos sumažėjimo, perduoti į Konstantinopolių. Budas persiuntimo tokios pajiegos pigus ir ne painus. Prie tokio vedimo kovos nuo teip didelės tolumos, karės yra ne galimos, todėl atseis jas su visu panaikinti, kaipo negalimas ir todėl nereikalingą žudymą žmonių. Platesnias žinas aš pagarsinsiu šį rudenį "Memuaruose Mokslo Akademijos." Bandavones užsivelka dėl jų pavojingomo."

Raštą tą redakcija gavo 25 d. berželio ir tą pačią dieną atėjo žinia apie netikėtą mirtį Filipovo. Nežinia, ar jį užmušė vodingi gazai prie bandavonių, ar gal jis pasimirė nuo perplyšimo širdies. Tokiu budu ir išradimas Filipovo, jo paslaptys ne pateko ketiems ir per tai panaikinimas karių tapo atidėtas ant toliau, kol vėl kas netyčia ne užtiks pamatų, ant kokių parėmė Filipov savo išradimą. Visus Filifovo raštus ir preparatus paėmė maskoliška karės ministerija.

‡ Laikraščiai garsina, buk prancuzas Dorsonville išrado naują statymo mašiną, su kurios pagelba galima literas statyti ištolo, taigi raštininkas, sėdėdamas savo namuose, gali sustatyti iš syk savo raštą literoms esančioms spaustuvėj. Tolumas nieko ne sveria, kadangi, pasinaudojant iš telegrafo dratu, galima kad ir iš Chicagos sustatyti raštą Vilniaus arba Kauno spaustuvėj. Teip bent apie išradimą garsina laikraščiai.

‖ Prancuziškas telegrafistas Molleard padirbo naują metalių iš jam vien žinomų sumaišymų. Metalius tas kietesnis už plieną, o lengvesnis už aliuminijų, galima jį vartoti ant dirbimo ginklų, apkaustymų ir dirbimo kariškų laivų. Padirbimas metaliaus kaštuoja 11 kartų pigiau negu padirbimas aliuminijaus, taigi tas metalius pigesnis ir už plieną.

‖ Koksai muzikas iš New Brunswicko tvirtina, jog atsakanti muzikališki tonai geriau išnaikina moskitus negu koki nors nuodai, kadangi, kaip šitas muzikas tvirtina, atsakanti tonai ant didelių plotų užmuša moskitus. Tam vienog nesinori tikėti.

‡ Mieste Potomac, amerikoniškas išradėjas Langley atlieka dabar bandavones su jo padirbtu, galinčių lėkti prieš vėją, orlaiviu. Šitas orlaivys turi 60 pėdų ilgio, jis neturi baliono, pasikėlimui turi sparnus.

Nauji Rasztai.

Prie dvaro. Parasze Žemaitė. Iszleista Kudirkos iždo. 1903m. Tilžėj. 47 pusl.

Šitas vaizdelis pirma spaudinosi "Naujienose", o dabar skyrium į knygutę atmuštas. Aprašo prietikius ir nesutikimus ukininkų su dvarponiais, provas ukininkų su ponais ir stoką vienybės terp papačių ukininkų, terp kurių atsiranda toki, kurie kursto kitus prieš ponus, o slapta ponams gerinasi.

Žemaitė yra žinoma lietuviška raštininkė, ji parašė diktai panašių vaizdelių. Paskutinis taigi "Prie dvaro" vienog silpniau už kitus parašytas, bet visgi vertas perskaitymo.

Dvideszimtmetines "Aušros" sukaktuves, 1883—1903. Tilže 1903m. 62 pusl.

Straipsniai patilpę šitoje knygutėj tilpo "Aušros" sukaktuviniame "Varpo" numeryj. Telpa čia straipsniai: Pirmasis lietuvių laik raštis, kuriame yra peržvalga "Aušros" ir jos pakraipos. Ant juros, eilės pašvęstos atminčiai "Aušros", parašytos Tarno. Musų rašyba nuo 1883 iki 1903 m. Pasikalbėjimas, kuriame rašėjas, trumpai paminėjęs du svarbiausiu musų dar gyvu raštininku, apgailestuoja, kad iki šiol nėra terp mus kritikos. Jos ištikro nėra: vietoj kritikuoti darbus, mes niekiname arba giriame ypatas. Istorija mušų atsigaiveliavimo, parašyta Dro Basanavičiaus. Straipsnis Dro Šliupo p.a. Minės apie mano prietikius prie "Aušros". Atsiminimas iš 1873—1883m. Atsiminimai Kirvelio Nusmuko, I. Kristupo ir Bevardėlio. Apie "Aušros" išleidimą ir platinimą, Martino Jankaus ir Biografija vieno iš svarbesnių "Aušros" sandarbininkų — Petro Armino (Trupinėlio). Nors čia patilpo ir diktai straipsnių, bet iš jų visgi ne galima pilnai apimti visko, kas rišasi su "Ausra" ir jos įtekme ant lietuvių ir ne galima pažinti visų jos sandarbininkų. Rodosi, priderėjo apie "Aušrą" ir kitur patilpusius straipsnius perspaudinti šitoje knygutėj. Gana svarbi antai korespondencija Dro Basanavičiaus ir Jankaus patilpo neseniai "Vienybėj", kuri mums tulus "Aušros" veikėjus parodo visai kitokioje šviesoje, negu mums roėsi ir kitokiais, negu jie pats savę perstato. Jų locni laiškai juos kitokiokioj šviesoj parodo.

Negera prajausmė.

Pasakojimas St. Žeromskio.

Valandą aš jau žiovavau ant geležinkelio stacijos, laukdamas trukio. Iš nuobodumo, žiurėjau aš į visas paeilium moteris, kaip ir aš žiovaujančias visokiuose salės kampuose ir sulaukiau net to, kad mano šaudymas akims turėjo pasekmę, kadangi viena graži gelton plaukė su balta nosiute ir raudonoms kaip rožės žiedų lapeliai luputėms, su mėlynoms kaip vosilkos lapeliai akims, iškišo man sulenktą į dudelę raudoną kaip laukinės aguonos žiedas liežuvį — ir aš nežinojau, ką daryti, kaip praleisti laiką.

Ant mano laimės tuom laiku įėjo į salę du jauni studentai, aptaškyti purvais, matomai pailsę nuo kelionės ir nuliudę, ypač vienas su šviesiai geltonais plaukais, gražaus veido, buvo nepaprastai užsimislyjęs ir nusiminęs. Jis atsisėdo kerčioj, nusiėmė kepurę ir nuolatai dengė su rankoms akis. Draugas nupirko ir atidavė jam bilietą, sėdo šalia ir patraukė už rankovės.

— Na, ko teip nuliusti? Dar galbut viskas gerai. Paklausyk, Antanai....

— Ne.... bereikalo, jis numirs, aš žinau, gal but jau....

— Liaukis! Argi su tavo tėvu buvo toks atsitikimas?

— Buvo.... jis jau nuo trylikos metų turi širdies ligą.... jis girtuokliavo.... kartais. Pamislyk tik, mus aštuonetas vaikų, mergaitės mažos, motina tokia ligusta. Iki pensijai truksta pusės metų.... Tai likimas!

— Pamatysi, praeis, Antanai!

Varpelis suskambėjo. Ant salės viskas sujudo. Aš sėdau į tą patį vagoną trečios kliasos, kur įlipo ir geltonplaukis studentas. Draugas palydėjo jį lyg ligonį, pasodino vagono kertėj prie lango ir stengėsi raminti, nors tas nesisekė ir žodžiai spendėsi gerklėj. Veidas geltonplaukio karts no karto drebėjo ir nuliudusios akys vartėsi.

— Antanai, mielas — kalbėjo antrasis — na, pamatysi....

Dievaszin, štai pamatysi, tegul velnias grėbia!

Varpelis antru kartu suskambėjo, paskui trečiu kartu; ramintojas išbėgo iš vagono ir, kada vagonas sukrutėjo, jis dar ilgai siuntinėjo draugui kokius ten ypatiškus ženklus, lyg, rodosi, grumojo jam su kumščia.

Į vagoną prisirinko paprastų žmonelių, moterų plačiuose kaip Biskajiška jurių koja plačiuose ploščiuose; visi spengė, varžėsi vietas, rukė popierosus.

Studentas stojo prie lango ir žiurėjo.

Iš įrasojusių langų lakiojo kibirkštys lyg iki raudonumui įkaitytas dratas, traukėsi grumuliai garo ir dumų lyg dideli šmotai vatos, kuriuos vėjas draskė ir mėtė ant žemės, ant mažų krumelių, kurie augo apačioj ant šlapios nuo lytaus žemės. Rudens vakaras apliejo viską pustamsa, pilna kokio ten ne išpasakyto liudnumo.

Vargšas, vargšas jaunikaitis!

Jis žiurėjo kokiu ten liudnumu apvilktoms akims, kaip žiuri, kada dvasia apimta liudnumo, prie ko protas ir mislys buva aštresnėms. Aš žinojau, kad tame liudnume slepiasi tiktai vienas, nuolatinis neramumas. Aš žinojau, kad aplink viską vyniojasi laibutis siulelis vilties, ilgas, ilgas besivyniojantis iš kokio ten nežinomo ratelio, užkavoto už ruberių jausmų. Jis ne matė ir negirdėjo nieko aplinkui, žiurėjo be mislies į grumulius dumų. Aš žinojau, kaip sunku ir liudna jam dabar, kaip jam palengva bėga trukis, kaip jis kankinamas, kaip norisi jam verkti, kad tik butų galima. Vilties siulelis glosto jo dvasią; kas žin? gal but tėvas išgis, gal but, kad bus dar gerai.

Ir išsyk — aš įspėjau, visas kraujas nuplaukė nuo veido, lupos pabalo ir sudrebėjo, plačiai atidarytos akys su išgąsčiu žiurėjo tolyn. Tuščiuose ir apmirusiuose laukuose lyg kas atgijo, lyg pasirodė keno grumojanti ranka, lyg rodėsi, vėjas prašvilpė su šauksmu: saugokis!

Siulelis palengva nutruko ir nuoga, neišmatuota kankinanti teisybė, kuriai jis iki paskutiniam akies mirksniui ne norėjo dar tikėkėti, kaip su peiliu pervėrė jam širdį.

Jeigu tada aš bučiau priėjęs prie jo ir bučiau pasakęs, kad aš viską žinanti dvasia, kad aš turiu jam geras žinias suteikti, jog jo tėvas nenumirė toj valandoj — jis butų puoleęs man prie kojų ir butų patikėjęs. Aš bučiau tuom jam padaręs didžiausią geradėjystę.

Bet aš ne priėjau prie jo ir nesuspaudžiau jo rankos. Aš velyjau tėmyti, kaip tai paprastai daro žmonės broliai: velyjau tirinėti jo jausmus, vietoj jį nuraminti, vietoj pagelbėti.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po	52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po	52½c
Virsz 1000 rublin, rublis po	52½c

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

GAMTOS PAJIEGOS
IR KAIP IŠ JU NAUDOTIS.

Pagal Bitnerą.

Išsiškinimas inercijos tiesų.

taigi *a* išlaiko, nors jam reikia išlaikyti ir apskričio sunkumą. Tas paeina nuo to, kad pajiega traukimo apatinio siulo ne prisigriebia teip greitai nekrutančio viršutinio siulo, ant tokio prisigriebimo reikia atsakančio laiko, todėl tai prie umo ir smarkaus patraukimo apatinio siulo truksta jis, o ne viršutinis, o jeigu traukti palengva, pajiega pereina ant viršutinio siulo ir tąsyk truksta viršutinis, o apatinis išlaiko.

Padarykime dar šitokią bandavonę. Jeigu ant kybančio šniuro pririšite sunkenybę ir paskui su lazda smarkiai suduosite į šniurą, tai pamatysite, kaip mažą įtekmę ant šniuro turi jusų sudavimas. Vietoj smarkiai pašokti, kas atsitiktų, jeigu suduotumėte su tokia pajiega į kietą kuną, šniuras tik ne znaimiai sukrutės.

Priežastis tokio apsireiškimo su visu suprantama. Kadangi prieš sudavimą pririšta sunkenybė ne krutėjo, tai ir po sudavimui į šniurą ji stengiasi ramybėj užsilaikyti, o šniuras, toj vietoj, kur suduosime su lazda, stengiasi krutėti į tą pusę, kur jį pastumėjo musų sudavimas, bet sunkenybė prie jo pririšta, pasilikdama ramybėj, stabdo ir šniuro krutėjimą. Iš datyrimo mes galime persiti krinti, kokį didelį pasipriešinimą sudavimui suteikia musų ištiesti šniurai.

Siulinė siena kaipo darodymas inercijos tiesų.

Galime darodymui inercijos tiesų atlikti dar daugiau bandavonių. Pakabinkime čielą eilę šniurų, pririšiotų prie lazdutės teip, kad jų liuosi galai vos siektų žemę. Už tos eilės šniurų padėkime kokį lengvai sukuliamą daigtą — stiktinę, vazą, ar ką kitą. Tegul dabar kas bando sukulti stovintį kitoj šniurelių pusėj stiklą arba vazą; juk, rodosi, lengvi, laibučiai šniureliai negal nuo sukulimo apsaugoti. Pasirodo vienog, kad jie gali lengvai sukuliamą daigtą apsaugoti nuo kirčio su lazda.

Nepažįstantis gamtos tiesų, be abejonės, tikės, kad lengva stovintį kitoj pusėj šniurelių daigtą sukulti ir pagriebęs lazdą, suduos į šniurus iš viso vieko, tikėdamas, kad kitoj pusėj šniurų padėtas daigtas nuo jo sudavimo sutrupės į dulkes. Kaip gi jis nusistebės, pamatęs, kad jo vieką sulaikė apsivynioję aplink lazdą šniurai, o kitoj jų pusėj ėsantis daigtas išliko kirtis jo neužgavo.

Pagal inercijos tiesas, išmestas iš rankos akmuo turėtų lėkti tiesia linija ir visada su lygiu greitumu, su tokiu, su kokiu jis lėkė iš pradžių, išmėstas vos iš rankos, kol kitokia pajiega ne perkeis greitumo ir kelio išmesto akmens. Tokios priešingos tokiam lėkimui akmens pajiegos yra visada ir visur; ant svieto nėra tiesoms nepapuolančio po įtekme kitų pajiegų krutėjimo, nuo įtekmės kitų pajiegų negali apsisaugoti nė išmestas iš rankos akmuo. Išmesto akmens lėkimą stabdo pirmiausiai oras, per kurį jis turi lėkti; toliau, nuo pats pradžių, ant jo turi įtekmę sunkumo pajiega, kuri traukia akmenį prie žemės ir todėl jis, padaręs lanką, turi nupulti ant žemės. Iššauta iš kanuolės kulka, nepaisant ant didelio jos greitumo, dėl tų pačių priežasčių ką ir išmestas iš rankos akmuo, nupuola ant žemės. Apskritys paristas ant horizontališkai gulinčių grindų, po kokiam laikui sustoja, kadangi apart stabdymo oro, jos inercijai priešinasi dar besitrynimas į grindis, ant kurių paristas apskritys ritasi.

Mes jau kartą paminėjome, jog mechanikoj pajiega vadinasi priežastis perkeičianti kokiu nors budu krutėjimą kokio nors kuno. Veislių pajiegų yra daug, nors iš tikro pajiega yra vis ta pati.

Teip, mes pažįstame sunkumo pajiegą; privestame paveiksle išmesto iš rankos akmens patinkame — fiziologišką musų raumenų pajiegą; kanuolės kulką iš vamzdžio išmeta smarkiai besiskečianti parako gazai; prie išsivyniojimo užsuktos plunksnos pajiegą suteikia lankumas plunksnos; toliau pažįstame pajiegas: elektrikos, garo, magnetišką, vandens, vėjo ir tt.

Visos jos apsireiškia yvairiausiais darbais, kokl, ant pirmo pažvilgio, rodosi, terp savęs ne turi nieko bendro.

Viena iš svarbiausių pajiegų, iš kokios labiausiai žmonės naudojasi, yra šiluma.

Su žodžiu pajiega jungiasi musų perstatymas apie krutančias pajiegas, taigi tokias, kurios pačios gali gimdyti krutėjimą, o sujungtos su kitoms pajiegoms, žiurint ant to, kaip jos dirba, gali suskubinti arba apstabdyti ėsantį jau krutėjimą: jeigu tokios pajiegos dirba į tą pačią pusę ką ir kitos pagimdžiusios krutėjimą, tai suskubina krutėjimą; dirbant gi į priešingą pusę — stabdo kiekvieną krutėjimą. Apart tų yra dar kitos, gimdančios stabdymus krutėjimo; tokias pajiegas ir vadina krutėjimo stabdymais.

Susiartinimas arba sujungimas remiasi ant pritraukimo pajiegos molekulų kokio nors kuno, sulipimą gimdo savitarpinis pritraukimas medegų visokeropų kunų vietoj jų susiglaudimo; šitos yra priežastys stabdančios krutėjimą, kadangi tas stabdo liuosą krutėjimą didelių kunų, atsiskyrimą vieno kuno nuo kito, per ką atsiskyrimas nuo viens kito tokių kunų patinka pasipriešinimą. Kitas stabdymas yra tai jau paminėtas besitrynimas kunų, kuris turi ne mažą svarbą mechanikoj ir technikoj.

Visos mechaniškos pajiegos apsireiškia arba kaipo traukimas, arba kaipo spaudimas; kiekviena pajiega persistato *pritaikymo vieta, linkme* ir *didumu*. Pritaikymo vietą ir linkmę kiekvienas suprauta. Didumas gi mechaniškos pajiegos mieruojasi sulyginimu jos su pajiega žemės pritraukimo arba sunkumo. Visi juk žino, jog kiekvienas daigtas, ramiai gulintis, spaudžia vietą, ant kurios guli, arba jeigu jis pakabintas ant šniurelio, tai traukia prilaikantį jį šniurelį. Tą spaudimą arba traukimą vadiname kuno svarumu. Už pamatą sunkumo mieros priimta prancuziška miera kylogramas, kuris reiškia svarumą vieno kubiško decimetro distiliuoto vandens prie temperaturos 4° šilumos pagal Celciaus termometrą. Pamatu pajiegos vadina tokią pajiegą, kuri užlaiko lygsvarystoj spaudimą vieno kylogramo. Todėl visas mechaniškas pajiegas matuoja sunkumo mieroms, už pamatą joms priima prancuziška mierą kyliogramą. Teip, paveikslan, pajiegą pritraukimo magneso matuoja sunkenybe reikalinga ant nutraukimo nuo magneso jo pritraukto plieno šmotelio.

Su sunkumu ne reikia maišyti masos; masa yra tai daugumas medegos esančios kokiame nors kune. Taigi aišku, kad terp sunkumo ir masos kokio nors kuno nėra nieko bendro, bet paprastai masa proporcijonališka sunkumui ir per tai, kaip matome, masa turi įtekmę ir ant sunkumo, nors sunkumas ir masa ne reiškia tą patį; pamatas masos dygsta iš pamato pajiegos. Pamatu pajiegos yra $\frac{1}{9,8}$ kyliogramo; skaitlius 9,8 yra tai pasiskubinimas sunkumo pajiegos per sekundą.

Mechaniška pajiega ne neutralizuota kitų ją stabdančių, taigi ne panaikinta tų kitų pajiegų, atlieka darbą. Teip, jeigu mes išmetame akmenį iš rankos, tai jis, pagal inercijos tiesas, turi lėkti be paliovos, bet dėl sunkumo pajiegos, kuri jį traukia prie žemės, akmuo puldamas, dėl traukiančios jį sunkumo pajiegos, puola nuolatai su suskubintu greitumu ir tuom bus atliktas atsakantis darbas. Toks darbas bus atliktas teiposgi, jeigu kokia pajiega, kaip antai šitame atsitikime pajiega musų rankų, išmeta akmenį į viršų.

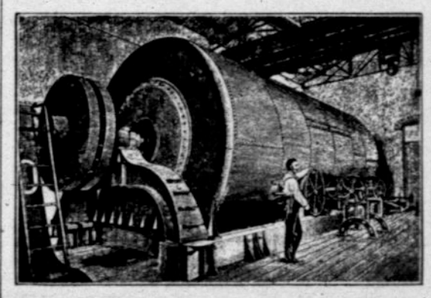

Didžioji horizontališka turbina Graet Falls, Montanoj.

Pamatu darbo yra teip vadinamas kylogramometras arba metrokylogramas, tai yra darbas, nuveiktas prie pakėlimo 1 kylogramo sunkenybės ant 1 metro augščio; prie didesnių apskaitymų už pamatą priima darbą 1000 kyliogramometrų. Verčianti krutėti pajiega, suteikta kokiam nors kunui, užsilaiko jame pavidale galėjimo dirbti; tas reiškia, jog kiekvienas krutantis kunas turi galėjimą pergalėti visokius stabdymus, taigi darbą stabdančių krutėjimą pajiegų; jis atlieka atsakantį darbą, bet prie to greitumas krutėjimo mažinasi.

Daugumas atlikto darbo iki išsėmimui suteikto greitumo lygus yra varančiai pajiegai. Tas galėjimas dirbti arba užčėdyjimas darbo krutančių kunų vadinasi gyva pajiega.

Tokiu budu, mes matome, jog gyva pajiega iš tikro nėra tai pajiega, bet daugumas darbo, kurį todėl ir matuoja kylogramometrais. Daugumas gyvos pajiegos yra tai padauginimas masos ant ½ kvadrato greitumo; ji matuojasi metrais.

Ir besiilsinti kunai gali turėti galėjimą dirbti. Teip, paveikslan, pakėlę akmenį nuo žemės į viršų, ir padėję ant kokios nors pararamos, mes pakeltam akmeniui suteikėme per pakėlimą darbą, bet jis negali tuojaus apsireikšti. Besiilsintis vienog akmuo gali dirbti, kadangi musų rankų darbas, kokį suvartojome ant pakėlimo akmens, ne išnyko, bet slepiasi gulinčiame ant paramos akmenyj. Tas darbas yra tame, kad akmuo gulintis ant paramos, taigi pakeltas nuo žemės, gali pradėti krutėti, kaip tik bus atimta parama, ant kurios jis guli. Tokiu budu akmuo turės nupulti ir prie puolimo atliks tokį jau darbą, koks nuveiktas prie jo pakėlimo.

Gyvą pajiegą arba darbą besiilsinčio kuno vadina *padėjimo energija, statiška arba potenciališka energija;* gyvą gi pajiegą arba darbą krutančio kuno vadina *krutėjimo, akt

Spinduliai žmogaus kuno.

Daugumas skaitytojų žino, kad gamtoj yra kunai turinti visokias ypatybes, žino, kad yra mineralai, kaip antai tulos urano rudos, mineralas polonium, išduodanti ypatiškus šviesos spindulius, kad tie spinduliai turi ypatiškas, ne paprastas ypatybes. Vieni iš tokių šviesos spindulių liuosai pereina per nepermatomus daiktus, bet atsiranda toki kunai, per kokius toki spinduliai pereiti ne gali.

Neseniai mokslinčiai persitikrino, jogei žmogaus kunas išduoda spindulius šviesos, teiposgi turinčius nepaprastas ypatybes. Tirinėjimais žmagaus kuno išleidžiamų spindulių užsiėmė pagarsėjęs amerikoniškas fizikas Goodspeed.

Jis susekė, kad žmogaus kunas leidžia ypatiškos šviesos spindulius teip drutus, kad prie jų visai tamsiame ruime galima nuimti fotografiškus paveikslus. Goodspeed tiki, kad tokius spindulius leidžia kunas kiekvieno žmogaus; nors tų spindulių ir ne mato žmogays akys, bet juos mato tuli žvėrys, o tame ir šunes, kurių akys mato ir tokius daigtus, kokių žmonės ne mato. Goodspeed patėmyjo, kad spinduliai, kokius išleidžia jo locnas kunas, perima garsius X spidulius arba teip vadinamus Roentgeno šviesos spindulius ir suteikia jiems visai kitokias ypatybes, kokių Roentgeno spinduliai ne turi. Susijungę žmogaus kuno išleidžiami spinduliai su Roentgeno spinduliai turi įtekmę ant švininių fotografiškų lentučių, ant kokių Roentgeno spinduliai ne turi nė jokios įtekmės. Goodspeed ant mokslinčių susirinkimo parodė fotografiškus paveikslus nuimtus visai tamsiame ruime vien prie pagelbos išleidžiamų žmogaus kuno šviesos spindulių: be šviesos, taigi visai tamsiame ruime, fotografiškų paveikslų nuimti ne galima. Apart kitų dalykų, Goospeed persitikrino, kad žmogaus kuno išleidžiami šviesos spinduliai, nors lengvai pereina per ne permatomus daigtus, net tokius kaip aliuminijus, sunkiai pereina per permatomus, tokius antai kaip stiklas.

Vietines Žinios.

— Apinkinėse Kelloggo dirbtuvių, kur nuo seniai traukiasi štraikai, buvo kelis kartus susirėmimai darbininkų su policija, darbininkai išdaužė visus dirbtuvių langus, tai Chicagos bulmistras išleido prokliamaciją, kurioje persergsti žmonės ir prašo nesirinkti nė pašaliniams ant ulyčių, kur policija daboja tvarką, kadangi toki susirinkimai esą uždrausti, todėl besirenkanti į kruvas busę areštuojami. Sudžia Holdom uždraudė štraikuojantiems darbininkams rinktiesi dirbtuvių aplinkinese. Gali štraikieriai kalbinti dirbančius darbininkus mesti darbą, bet nevalia versti norinčius dirbti, kad jie darbą pamestų.

— Ant Alton geležinkelio rado pervažiuotą negrą M. Watkins. Galva jo buvo su visu nupiauta nuo pečių. Nežinia, ar Watkins pateko po trukio ratais netyčia, ar gal norėdamas nusižudyti.

— Arklininkuose Patriko Roley, pn. 941 Grand ave., siautė didelis gaisras. Ugnyje pražuvo 14 arklių.

— Pereitos sanvaitės pėtnyčioj, pardavinyčiose Schlesinger Mayer, ant State ulyčios, sugriebė be vagiant tavorus dvi jaunas merginas: Mary Weber ir Oną Morgan.

— Lincoln parke likosi suareštuotas Frank McCaffrey už bučiavimą bėsivaikščiojančių merginų ir moterų. Sude jis pažadėjo daugiau to nedaryti, todėl sudžia nusprendė vien ant užmokėjimo 10 dol. bausmės.

— Chicagos žydai sudėjo $20-132.74 ant naudos šeimynų užmuštų Kišineve maskoliškų žydų. Na, o kiek Chicagos lietuviai, kurių gul bus tiek ką ir žydų, sudėjo ant lietuviškų kankintinių arba ant kitokių tautiškų reikalų?

Persergėjimas per lenkiškus laikraščius.

„Gazeta Katolicka", lenkiškas laikraštis išeinantis Chicagoje, savo laike patalpino akyvą straipsnį apie patentuotas gyduolės ir gydymo institutus: „Bukit atsargus prie pirkimo tokių gyduolių, ir išsirinkite tik tokias, kurios yra tikrai už geras pripažintos." Nėra jokios gyduolės kuri teip augštai butu rekomenduota, kaip kad Trinerio Amerikoniškas Elexiras Kartojo Vyno, ką ir žmonės visokių kliasų patvirtina. Ne yra tai patentuota gyduolė, bet tai tikrai naturališkas produktas. „Širdingai dėkavoju už Trinerio Amerikonišką Elixira Kartojo Vyno, kuris man dywinai pagelbėjo. Kentėjau didelius vidurių skausmus ir išsikaštavau daugybę pinigų ant visokių gyduolių, be jokios pasekmės. Šis vynas visiškai manę išgydė. J. Smolkowič, New Salem, Pa." Vidurių ligose, nė jokia gyduolė negali lygyties Trinerio Amerikoniškam Elixirui Kartojo Vyno. Jis sudrutina pilvą ir duoda galybę priimti maistą, ir jį sužlebčioti. Tveria naują kraują, kuris yra pamatu sveikatos. Ant pardavimo visose aptiekose ir pas pas patį fabrikantą, Juozapą Trinerį; 799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

„Lietuvos" skaitytojams.

7 d. šio mėnesio pasiuntinėjome per laiškus žines tiems skaitytojams, kurių prenumeratos laikas išsibaigęs ir klausėme jų ar nori ir ant toliau „Lietuvą" gauti, ir jei nori, idant teiktusi atnaujinti savo prenumeratą užsimokėdami už metą arba nors pusmetį. Dauguma skaitytojų tuojaus užsimokėjo savo prenumeratą, bet liko keletas tokių, kurie netik neprisiuntė prenumeratos, bet nė atsakymo ant musų klausymo nedavė. Galbut jie tų musų laiškų negavo? Todėl jiems dar sykį primename tie visi, kurių prenumerata už „Lietuvą" yra išsibaigusi, teiksis ją atnaujinti iki 1 dienai rugpiučio (Augusto) prisiųsdami užmokestį. Kas iki tai dienai neužsimokės, tam busime priversti „Lietuvą" sulaikyti.

A. Olševskis, Išleistojas.

Draugyscziu Reikalai

Metinis Piknikas.

Chicago, Dr-te D. L. K. Zigmanto tures savo metini pikninka nedelioj, 26 liepos, 1903, Paul's Grove, 123 ul. ir Union ave., West Pullman, Ill. Paul's daržas yra puikiai parengtas su visokioms bovynems, dideli lapuoti medžiai, graži ir didele platforma del paszokimo. Grajys puiki Valantinavicziaus muzika, prie kurios susirinke svecziai gales smagiai pasiszokti. Inejimas 25c poral. Todel mineta draugyste užpraszo visus kuoskaitlingiausiai susirinkti ir drauge pasilinksminti. Chicagiecziai nuo 63-czios ul. imkit West Pullman karus, kurie davė iki vietai priesz 2 bloku.

Komitetas.

1-mas metinis Pikninkas.

Brooklyn, N. Y. S. Daukanto Dramatiszka Dr-te tures savo 1-ma pikninka subatoj, 25 liepos, Florida darže, ant Myrtle ave, Glendale, L. I. Prasidės 3 val. po pietu. Tikietai po 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai užkvieciame atsilankyti.

Komitetas.

Naujiena! Naujiena!

Brooklyn, N. Y. Dr-te Lietuvos Sunu tures savo pikninka subatoj, 1 d. rugpiuczio, Ridgewood darže, prasides 2 val. po pietu. Ant pikninko bus parengtos lenktynes vyrams. 1. Greicziausias isz vyru gaus $20 verta auksini laikrodeli, 2. $5.50 vertes armonika, 3. pypke ir tabako maisza. Moterims parengta ant įszlaimejimo szilkinis, sloniaus kaulo ketu, sidabrine rankena lietsargis (parasonas) vertes $5.00. Katra pirmesne tai gali patekti, nes tik 200 tikietu bus aat traukimo. Traukimas bus tuo ant pradžios pikninko. Todėl nepasivelinkite pributi. Visus lietuvius ir lietuvaites užkvieczia atsilankyti.

Dr-te Lietuvos Sunu.

Chicago. Sz. Antano Dr-te tures savo baliu nedelioj, 7 Vasario 1904, Freiheit Turner saleje, 3417 So. Halsted St. Todel meldžia visu kitu Draugyscziu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru, idant vieni kitiems neužkenktumem.

Komitetas.

Lietuviams Liuteronams.

P. Drignaitis, studentas isz kunigu Seminarijos, Springfield, Ill., yra per tenaitine dvasiszka vyriausybe siunczia mas laikyti Dievmaldyste tarp lietuviu liuteronu, kurs atsilankys sekancziose vietose teip:

Toledo, O., rugpiuczio 2 d.
Detroit, Mich., rugpiuczio 9 d.

Sziuose mėstuose laika ir vieta laikymo Dievmaldystes bus veliaus apgarsintos.

Pajieszkojimai.

Pajieszko Juozas Janulaitis savo brolio Pijuszo Janulaiczio, isz kaimo Gižu Rudos, gm. Gižu, Vilkaviszkio pav., Suvalku gub. Rodosi, kad jis gyvena kur Prusuose. Jeigu reikalauja paszelpos asz galiu jam pagelbeti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Juozas Galinskas,
99 W. 25-th St., Chicago, Ill.
(31—7)

Pajieszkau savo brolio, Ignaco Giedrikio, Kauno gub., Panevežio pav., Nuciunskos vol., kaimo Nuciunu. Jis apie 3 nedelios kaip atvažiavo isz Lietuvos in Chicaga, bet neturedamas mano adreso nežinau kur apsistojo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Joseph Giedrikis,
55 W. 15-th St., Chicago, Ill.

Pajieszkau savo pusbrolio, Antano Tamulaiczio; Vilniaus gub., Trakų pav., kaimo ir parap. Marcinkoniu. Keturi menesiai atgal gyveno jis So. Boston, Mass. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Thom. Lonis,
Winter St., Waltham, Mass.

Pajieszkau savo dedes, Domininko Sobutos, Kauno gub., Telsziu pav., Navarenu vol., Petraicziu kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso;

Ludvik Bubinas,
30 Ames St., Brockton, Mass.

Pajieszkau savo sesers, Greicziutes, ir pusbrolio, Juozapo Giedraiczio, Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilkos parap. Jie patis ar kas kitas teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Jonas Greiczius,
P. O. Box 285, Millinocket, Me.
(7—8)

Pajieszkau savo paczios ir vaiku, Marijonos, Juozapo ir Antano Dumszu, Suvalku gub., Kalvarijos pav., Alytaus gmino. Jie patis ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso.

Ignacas Dumsza,
Box 26, Allegheny Co., Smithdale, Pa.

Pajieszkau savo brolio, Juozapo Jakubauskio, keli metai atgal jis iszkeliavo isz Lietuvos in Anglija. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Leonas Jakubauskas,
Springfield Junction, Ill.

Pajieszkau savo draugu, Kazimiero Meiliuno ir Emilijos Valeziunlutes, abudu Kauno gub., Cziakiszkes parap., kaimo Izdoku. Jie patis ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jurgis Jacis,
Box 2, Washington Co., Venetia, Pa.

Pajieszkau Pranciszkaus Jagelos, Kauno gub., Sziauliu pav., isz Papiles miestelio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Juozapas Daunis,
Box 342, Ansonia, Conn.

Pajieszkau savo tevo, Petro Benuszevicziaus, Kauno gub., Sziauliu pav., Lukes parap. Isz okolicu Vertelu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Konstan. Benuszevicze,
809 Manhaton St., Allegheny, Pa.

Kas užtemys Jurgi Kuraiti, 6 pedu augszczio, pailgo veido, sznekedamas pakreipia lupa in deszine puse, nuskustais usais, 25 metu senas, ir duos žine ant žemiau padeto adreso, gaus $25.00 nagrados.

Juozapas Pukas,
Box 231, Westville, Ill.

Pajieszkau savo paczios, Onos Ivaszkienes, Kauno gub., Telsziu pav., Pavandenes parap. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Augustinas Ivaszkas,
287 W. 3-rd St., So. Boston, Mass.
(7—8)

Pajieszkau savo brolio, Kazimiero Zvingilevicziaus, Kauno gub., Sziauliu pav., Meszkuiciu parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mike Zvingel,
Box 114 South St. Paul, Minn.

Pajieszkome doru lietuvaicziu nuo 17 iki 21 metu ant apsivedimo, tur moketi skaityti ir raszyti. Atsiszaukite:

C. Rob,
Box 211, Rib Lake, Wis.

East St. Louis, Ill., liepos 5 d. pasimirecia Tamoszius Plunkus, 28 metu senumo vaikinas. Paejo isz Kauno gub., Panevežio pav., Lukes parap., neturejo jokiu giminu, turejome svetimi ji palaidoti. Sakesi turis du broliu vienas Chicagoj, kito nežino kur. Palaidojo ji szie lietuviai: Sam. Jocis, P. Ambuta, V. Benett, F. Gemberus ir A. Ambutas. Atsiszaukdami broliai ar pažystami teiksis raszyti ant adreso:

Wm. Bennett,
541 Collinsville ave., East St. Louis, Ill.

Aukos kankintiniams.

Dr-te Sz. Kazimiero New York	.68
Dr-te Sz. Kazimiero So. Boston, Mass.	1.57
Kaz. Raula isz Rib Lake, Wis.	.15
Ant. Lakavicze „	.15
Alek. Juozupaitis „	.15
Jonas Zavistanavicze „	.20
Buvo	461.93
Sykiu	464 83

Aukos "AUSZROS" Dr-tei, besimokinancziai lietuviszkai jaunuomenei.

Dr-te Sz. Kazimiero New York	.67
Dr-te Sz. Kazimiero, So. Boston, Mass.	1.57
Buvo	391.59
Sykiu	393.83

Aukos ant kasztu delegatui in Nyderlandija.

Dr-te Sz. Kazimiero, So. Boston, Mass.	5.00
Buvo	2.00
Sykiu	$7.00

Grand Opening.

Atidares nauja saliuna darau baliu jo inkurtuviu subatoj ir nedelioj 25 ir 26 liepos, ant kurio grajys gera muzika ir linksmins susirinkusius sveczius. Todėl visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti, o busite visi gražiai priimti.

Wm. Pikelis,
3401 So. Halsted St., szale Freiheit Turner sales.

Atidares nauja saliuna darau inkurtuviu baliu subatoj ir nedelioj, 25 ir 26 Liepos, ant kurio dideleje saleje grajys gera muzika bus szokiai ir kitokios zabovos. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Juozapas Kovarskis,
1193 So Oakly ave., Chicago, Ill.

Atidares nauja saliuna darau baliu jo inkurtuviu subatoj ir nedelioj, 25 ir 26 Liepos, ant kurio grajys gera muzika ir svecziai susirinke gales gerai pasilinksminti. Visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Izidorius Jovaiszas,
3401 Auburn Ave., kerte 34-tos ul., Chicago Ill.

"Lietuvos" Agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 336 Broome st.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

So. BOSTON, MASS.
Nikod. Gendrolis, 262 4th St.
K. M. Lubėnas, 283 3rd St.,

NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st.
Ant. Aseviczius, 30 So. Orange, Ave.

BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
K. Balcziunas 256 Grand st.

ELIZABETH, N. J.
Jurgis Orinikaitis, 75 Wall st.

SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 133 S. Main st.

PITTSTON, PA.
Alek Lakaviczia, 109 Even st.

WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 N. Riverside st.

WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,

E.ST. LOUIS, ILL.
J. J. Ražokas, 471 Collinsville Ave.

NEW BRITAIN, CONN.
Motiejus Mažeika, 11 E. Laurel st.
M. J. Cheponis, 72 Jubilee St.,

BALTIMORE. MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st

PHILADELPHIA, PA.
M. A. Ignotas, 1000 S. Front St.

LAWRENCE, MASS.
Antanas Žvingilas,

ALLEGHENY, PA.
S. Dominaitis, 1436 Adams St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis.

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"Lietuvos Iszleistuve.

AR NORI?

Ar nori geru ir naudingu knygu? Jei teip, tai dabar gali pasirinkti kokiu nori isz "Lietuvos naujausiai iszleistu knygu.

Jei nori mokintis angliszkos kalbos, tai nusipirk **"Žodyna lietuviszkos ir angliszkos kalbu."**

Jei nori dasižinoti koki kur gyvena žmones ant musu žemes, koki Europoj, koki Amerikoj, Azijoj, Afrikoj, Australijoj ir ant visokiu po mares iszsimeczius salu, nori žinoti kaip seniai kur jie atsirado, nori pamatyti ju paveiksus, kaip jie iszrodo, ka jie veikia, kokia kalba vartoja, kaip vaikus augina, kaip mokina, kokio kurie tikėjimo (vieros), nuo kada ir nuo ko kurie tikejima pereme, kokios ju bažnyczios, kokios dievmaldystes ir žodžiu sakant nori dasižinoti visa žmoniu istorija, tai nusipirk knyga **"Ethnologija"**, o joje viska rasi.

Jei nori dasižinoti monu ir burtu paslaptis, kokiu budu juos magikai padaro, tai nusipirk knyga **"Paslaptys magijos bei Spiritizmo"**, o isz jos viska dasižinosi.

Jei nori dasižinoti apie gamtos mokslus, tai nusipirk knygas: "Akyvi apsireiszkimai sviete", "Apie Žeme", "Senu gadyniu isznyke sutverimai" "Biologija", "Svieto pabaiga" ir tt., o isz, tikrai apsiszviesi.

Jei nori gražiu pasakaicziu ir juoku, tai nusipirk knygeles "Gyvenimo valzdeliai", teipgi teatraliszkas: "Dede atvažiavo", "Žile galvon velnias vuodegon", "Geriaus veliaus negu niekad" ir szimtus kitokiu turime gražiu pasaku.

Pas mus teipgi gali gauti visokiu abrozu, abrozeliu, ražancziu, szkapleriu, kryželiu, puikiausiu gromatoms popieru, uikiausiu ant svieto pavincziavoniu pavydale kortu ir pavydale kvietku bukietu, guminiu lytaru, drukuojamu maszinu, auksiniu fontaniniu plukszu, mapu, atlosu ir tt.

Raszyk tuojaus, o gausi katalioga.

Jei nori pasiųsti pinigus in kraju, tai siusk tiktai per mus, o visada gerai ir greitai suvaikszczios. Musu name talpinasi randava paczto stacija, žinoma po No. 60, tad mes tik galime kiekvienoje dienoje siuntinius iszleisti.

Jei reikalauji szifkortes, tai pirmiau klausk pas mus szifkorcziu prekiu, nes mes turime visas linijas ir tik pas mus gali gauti kokia nori nuopigiausios ki brangiausios Ko tik reikalauji raszyk o gausi prekes, kataliogus ir viska ko tik reikia.

Adresuok:

A. OLSZEVSKIS,
924 33-rd St., Station 60, CHICAGO, ILL.

1521 Paslaptys Magijos bei Spiritizmo szvieso je mokslo. Pagal svetimus szaltinius lenkiszkai sutaise F. J., lietuviszkai verte J. Laukis. Chicago, Ill., 1903, pusl. 262. Yra tai seniai žinoma MOKU KNYGA. Joje rasite visas monu ir burtu paslaptis, suprasite jas, nes yra aiszkiai apraszytos ir paveikslais parodytos visos ju paslaptys ir budai ju darymo 50c
Kalendorius spaudintas Peterburge ant 1903 metu 15c
Naujausias ir geriausias kalendorius su daug gerais pamokinimais, spaudintas Tilžeje ant 1903 metu 25c

Chicago General Employment Agency reikalauja 1000 darbininku ant farmu, 2000 ant geležinkeliu vakarinese valstijose, gera mokestis, nuvažiavimas nieko nekasztuoja, 200 darbininku reikalauja prie lentu piovinycziu valstijoje Michigan, mokestis $28.00 ant menesio ir boardas. 100 vyru ant darbiniu laivu parvažiuoti į Europa už darba. Mes sznekame lietuviszkai.

J. Lucas, Agentas
122 La Salle st., Ruimas 3. Chicago, Ill.
(31—7)

Reikalauju Agentu po visa Amerika, pardavineti Szv. Tevo Leono XIII paveikslus. Duodu gera uždarbi. Atsiszaukite per laiszkus ant adreso:

Charles and Co.,
2978 So. State St., Chicago, Ill.

Ar nori pirkti nama, ar liota?

Jei teip tai ateik į "Lietuvos" redakcija o mes turime keleta namų ir lotu nebrangiu ant pardavimo, arti lietuviszkos bažnyczios.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas lietuviu apgyventoje vietoje, arti lietuviszkos bažnyczios. Savininkas iszvažiuoja in kraju.

M. Baliunas,
136 W. 18-th St., Chicago, Ill.
(24—7)

Pigiai ant pardavimo gera buczerne ir groserne lietuviu apgyventoje vietoje. Biznis nuo seniai iszdirbtas. Parsiduoda isz priežasties savininko ligos. Atsiszaukite pas:

Petra Vensiova,
642 S. Canal St., Chicago, Ill.
(24—7)

Pigiai ant pardavimo pirmos kliasos Barberne su visoms prietaisoms. Biznis nuo seniai iszdirbtas. Parduoda isz priežasties savininko ligos. Atsiszaukite pas

Jos Galinska,
99 W. 25 th St., Chicago, Ill.
(31—7)

Pigiai ant pardavimo 8 ruimu namas su lotu. Atsiszaukite pas:

Fred, Kern,
3312 So Halsted St., Chicago, Ill.

Ant pardavimo saliunas lietuviu apgyventoj vietoj, 121 Canalport ave. Savininkas persikelia in kita vieta. (31—7)

Pigiai ant pardavimo gera buczerne ir grosserne vietoje lietuviu ir lenku apgyventoje. Biznis jau nuo seniai iszdirbtas. Gera vieta mokancziam lietuviszka ir lenkiszka kalba. Atsiszaukite:

150 5-th ave., Chicago Heights, Ill.

PAVEIKSLAS **Popiežiaus LEONO XIII**

Privalo rastis kiekvienuose katalikiszkuose namuose. Mes turime 5000 labai puikiu paveikslu kuriuos galima indeti in albuma, remelius ir pakabyti ant sienos, pastatyti ant stalelio, komodos ir tt. Visur parsiduoda po 50c, bet pirkdami toky didely skaitliu ant syk gavome teip pigiai jog galime parduoti juos su prisiuntimu

PO 12 CENTU.

Jeigu norite gauti mineta paveiksla tai prisiuskit 12c markemis ir apturesite trumpam laike.

JOHN'S SUPPLY HOUSE,
3215 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Jeigu negavai musu naujo Katalioga tai suteik mum savo adresa o mes prisiusime.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuzinį tiktai
$2.00
Ant wesilliu ir kitokiu reikalu noime (Fotografijas knopa kiasonai.

Dykai Dykai!

Kas pris_ąs ns 25c. markemis gaustuzina popieru su konvertais ir dovanu lietuviszka dainu knygele naujai isz spaudos iszejuse verta 15c. Popieros su gražioms kvietkoms, paveikslais, pasveikinimais ir dainelemis, 6 tuzinai už $1 00 Agentai ant ju gerai pelno. Adresuok:

V. Ukman,
Box 14, Sta. W. Brooklyn, N. Y.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas! Dr. RICHTERO visam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis) PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo, Neuralgijos, Sausgelos, Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas wisus aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street, New York.

Uz Dyka.

Prisiusiu kožnam szi menesi 18 k. auksini žieda vertes $4 kas pirks ka nors isz mano mineiu daiktu: popieru gromatoms 200 arkuszu su puikiais apskaitymais ir mineta dovana $2.00.

Lietuviszku knygu perkant už $3.00 gauna mineta dovana. Maszinuke gromatoms raszyti $7.50. Drukoriszka maszinuke $25.00. Siuvama gvarantuota maszina $20.00. Vargonai $25.00. Skripka $5.00. Paauksintas laikrodelis ir lenciugelis $10.00. Sidabrinis laikrodilis $8.50. Poru auksiniu sziliubiniu žiedu $9.00. Bažnytines giedamos lotiniszkos knygos $3.00. Notos iszsimokiuimui grajyt $1.00. Sidabriniai akusiniai $1.00 Auksiniai akuliariai $1.50. Barberiszka britva $1.25. Auksine fountian plunksna $1.00. Peczetis su tavo vardu ir pravarde $1.00. Minetus daiktus pristatau tiesiog isz dirbtuviu, per tai asz parduodu su dovana pigiau negu sztorninkai gauna pirkdami. Pinigus siusdami adresuokit

Jurgis Baronas,
148 23rd St. S. S. Pittsburgh, Pa.

Apgarsinimas.

Praneszu visiems, kad parduodu visokias knygas, gromatoms popieras, pavincziavones, abrozus ir abrozelius, ražanczius, szkaplierius, medalikus, kryželius, pigiaus kaip kiti. Teipgi siunczu pinigus in visas dalis svieto, parduodu laivakortes ant visu keliu, teipogi taisau laikrodelius, savo darba gvarantuoju. Užpraszau kiekviena lietuvi pas mane pamegyti, o užtikrinu, kad busite užganedinti.

John Petkus,
1124 S. Front St., Philapelphia, Pa.

Kas isz amerikiecziu nori gauti
"Darbininku Balsa"
ir kitus prigulinczius Lietuviu Soc. Dem. Part. rasztus, siusti "Dar. Balsui" rankraszczius, pinigus ar tureti kitus kokius reikalus, tesikreipia su tuomi prie musu draugo, Miszeikos.

Adresas.: V. Miszeika,
95 Canalport ave., Chicago, Ill.

Armonikos!

Kiekvienam kurs prisiųs savo adresą, tam prisiųsiu DYKAI naują lietuvišką KATALIOGA, kuriame randasi daugybė visokių armonikų, koncertinkų, skripkų, fluitų, klernetų, ir skambinančių skrynučių; teipgi drukuojamų mašinukių. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3111 S. Halsted St., Chicago, Ill.

D-ras A. M. Bacevicze,
Persikele isz Chicagos in Scranton, Pa. po nr,
421 Penn. ave., Scranton, Pa.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali susineketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintiejie gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

SERGANTIEMS
Gvarantuojame pilna iszgydyma.

Pasekmingiausiai gydau visokias pasleptas ir pavirszines ligas, kaip antai ligas szirdies, plauczių, inksto, pilvo, galvos skaudejimus, silpna atminti, dvasiszka nusilpima, lytiszkas silpnybes, szlevuma, sutinima, veži, blyksle pas moteris, kraujavima ir tt., nervu ligas, podagra, reumatizma dusinima, paralyžiu ir tt. Praszalinu gumba, gydau gimdymo ligas, visokius sutinimus etc. Nerviszkas ligas gydau su pagelba geriausiu elektriszku prietaisu.

Lytiszku daliu ligas
iszgydau per **keleta dienu.** kraujo užnuodyjimus, odos ligas, semena begima, žaizdas gerklej ir burnoj, nosyj, akyse ir ausyse, netekima vyriškumo, lyciu nusilpnejima ir tt. gydau kuopasekmingiausiai ir **gvarantuoju Pilna iszgydyma. Chroniszkos ligos yra mano specialiszkumu.** Gyvsidabrio nevartoju. Nuodugnus iszegzaminavimas ligonio ir jo iszgydymas— tai yra mano prideryste.

DR. LANDES
Szpitolinis specialistas.
132 E. 24-ta ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare, Nedelioms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabiszkai atsilankyti, gali paraszyti laiszka; butinai reikalaujame paciljento insitikejimo.

Szneku visokiose kalbose. Turiu praktika Lebanon Bellevue Post Graduate University Hospital. Direktorius Medicininiszko Instituto.

X-SPINDULIU EGZAMINAS DYKAI!
X-Spinduliai vartojami del atradimo ligos
ATSISZAUKIT TUOJAUS, NES SZITA OFERTA NE ILGAI TESIS.
ISZPJAUK SZITA IR ATSINESZK SU SAVIM.

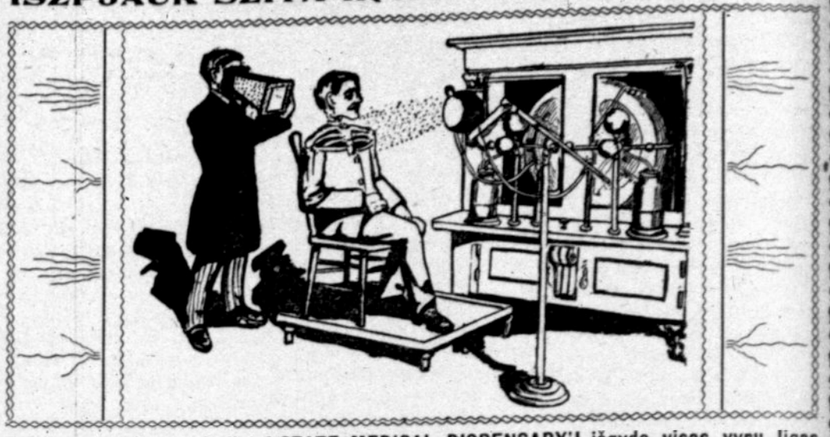

Svieto pagarsėję specijalistai STATE MEDICAL DISPENSARY'J išgydo visas vyrų ligas greičiau už kitus gydytojus šiaurvakaruose. Gydymas SILPNU VYRU yra jų SPECIJALIŠKUMAS, ir DISPENSARY turi daugiau naujausių aparatų ir instrumentų negu sudėjus visus kitus specijalistus šiaurvakaruose.

PREKES PRIEINAMIAUSIOS.

Vyrai su geliančiom ir silpnom nugarom, inkstais, skaudėjimais kiaušiuose, lytiškų nusilpnėjimų, skaudančiu nusišlapinimu, naktiniais nubėgimais, susitraukusiais arba neišlavintais organais, trotyjimas almities, nerviškumas, skaudėjimai krutinėje, inkstų liga, plautis puslės, nusistojimas šlapume, kritulai prieš akis, negalėjimas atlikti savo prideryščių, skaudėjimas galvos, klapatyjantis paraudimas, priešmanavimas, silpnumas, melankolija, negeras kvapas, patrotyjimas apetito, puolimas plaukų, VISIŠKAI IŠGYDOMI.

Specijaliszkos ligos: Negamtiszki nubegimai, užnuodyjimas kraujo, Varicocele, visiszkai iszgydomi. Greicziausias iszgydymas del silpnu vyru.

Jauni vyrai nusilpninti per bjaurius paproczius ir persidirbima, silpni ir nerviszki ISZGYDOMI PO TIKRA GVARANCIJA, ARBA PINIGAI SUGRAŽINTI.

GYDUOLES DYKAI IKI ISZGIJIMUI.

Ofiso valandos: Nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliioms ir per šventes nuo 10 iki 12.

State Medical Dispensary,
PIETVAKARINIS KAMPAS STATE IR VAN BUREN UL.
Inejimas per 66 E. Van Buren St., Chicago, Ill.

Išsikirpk šitą, nes ne visados eiš laikraštyje. Šitas yra geras dėl egzamino su X-Spinduliais.

Raulai kur tu begi? Nugi pas Piatra Szlaki nes labai isztroszkes, o pas ji galima atsivedyti, nes jis turi puiku ir szalta bavarska alu, gardžia ruska ocziszczena arielka, cigarus net isz Havanos, o iszsigerus gauni žmogus puiku užkandi kiekviena diena, tai jau ilgiau su tamista kalbeti ne galiu. Lik sveikas turiu skubintis. Prie to jis turi puikia sale del veseliu ir mitingu ir palkauso kiekvieno, o ypacz už tlumocziu susikalbėti angliszkai. Ateikite pas mane, o asz jum patarnausiu už dyka visokiuose reikaluose ir provose. Atvažiave isz kitu miestu galite gauti pas mane geriausia nakvyne.

Petras Šlakis,
3321 Auburn ave., Chicago, Ill.
(Tarpe 33 ul. ir 33 pl.)
Telephonas Root 21.

[Laboratory 313 Bedford Ave.] Geriausia gyduole ant užlaikymo plauku.

AR SLENKA PLAUKAI? AR NORI KAD ANT PLIKOS GALVOS UŽŽELTU.

Kurie nori iszsigydyti ir praszalinti ligas, tegul kreipiasi prie Europeiszko Prof. ir Dr. BRUNDZOS, o su kurio roda tukstancziai ligoniu trumpame laike pasigelbo vien tik pagal jo metoda ir hygeniszka užsilaikyma ir tt.

Klausenti rodos per gromatas adresuokite teip:

J. M. Brundza Co.
New York & Brooklyn, U. S. A.

Europos Lietuviszki Laikraszczial.

"Varpas" literaturos, mokslo ir politikos menesinis laikrasztis. Preke $1.25

"Ukininkas" užsiimantis reikalais ukininku ir paduodantis visokias kitas svarbias žinias ir pamokinimus. Iszeina kožna menesį. Preke .....75c.

"Naujienos" talpinanczios pasakas isz žmonių gyvinimo ir kitokias svarbias žinias. Preke .....75c.

Visi tris virszminėti laikraszciai iszeina formoje knygeliu, iszleidžiami Tilžeje, Prusuose. Norinti juos gauti kreipkites prie agento. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
3111 S. Halsted st. Chicago, Ill.

THOMAS PODLASKI,
668 Milwaukee ave., Chicago, Ill.
Pirmos Kliasos Saliunas
Geras vinas, seniausi likieriai, Kentuckes arielkos, grynas ir pigus vynas. Visus užpraszo aesilankyti. (31—7)

Visiems Dykai!

Deimanto Elektrikos Kryžius.

Jis teipgi vadinamas Wolto Kryžiumi, išrastas Austrijoje prieš keleta metų ir tuojaus tapo vartojamas Prusuose, Prancuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos viešpatystose kaipo vaistas nuo reumatizmo ir kitokių ligų.

Deimanto elektrikas kryžius gydo: reumatizma, neuralgija, kryžiaus skaudėjima, vidurių skaudėjimus, silpnuma, nerviškuma, nemigą, hysteriją, paralyžių, epilepsija, apoplekšija, dusulį, trukuma proto, nuomirimi, užkrėtimą kraujo, nežlebčojima, stoką apetito ir vidurių skaudėjimus.

Lengvuma pajaučia po keliu adynų, kartais po keliu dienų. Szi kryžių privalo nešioti diena ir nakti ant šilkinaio šniurelio užsikabinęs ant kaklo teip, kad kryžius kavotų sulyg duobutės po krutine atgręžtas mėlynaje puse į kuną.